

Epigrammatographie

oder

Sammlung von Inschriften

der

ältern, mittlern und neuern Zeiten

der niederdeutschen Provinzen

welche historische Fragmente, Grabschriften, Lobreden und ruhmwürdige Denkmäler von erlauchtem, berühmten und gelehrten Männern enthält.

Darunter die mehresten ungedruckt sind.

Von

J. W. C. A. Freiherrn von Hüpsch.

Zweiter Theil.

EPIGRAMMATOGRAPHIA

SIVE

Collectio Inscriptionum

antiquioris, medii & recentioris Ævi

PROVINCiarUM GERMANIÆ INFERIORIS.

Quæ Fragmenta historica, Epitaphia, Elogia et Monumenta panegyrica Virorum illustrium, clarorum et Eruditione celeberrimum continet.

Inter quas plurimæ ineditæ occurrunt.

A

J. G. C. A. BARONE DE HUPSCH.

PARS SECUNDA.

(Zhr. von Hüpsch Epigramm. II. Th.)

I

Epigrammatische

Gedichte von

...

...

...

...

...

EPICURAEUS

Collectio Inscriptio

...

PROVINCIARUM

...

...

...

...

...

*De Antiquitate Urbis Trevirensis, in vita S. Annonis rhyemice
conscripta initio Sæc. XII.*

Verbalis interpretatio.

Triere was ein Burg alt,
Si cierti Romere gewalt,
Dannin man unter dir erdin
Den win santi verri,
Mit steinin Rinnen
Den herrin al ci miunin
Die ci Kolne warin sedilhaft
Vili michil was diu iri craft.

Treviris erat urbs vetusta
Ornabat Romanorum potentiam
Inde sub terra
Vinum mittebant procul
Lapideis canalibus
Dominis valde caris,
Qui Coloniae residebant.
Valde magna erat tunc ipsorum
potentia.

Apud MART. OPIZIUM, et post eum SCHIL-
TER in Antiq. Theut. Thes. Tom. I.

De initio Civitatis Coloniensis, ibid.

Du wart gesant heirro Agrippa
Daz her diu Landt birechta,
Daz her eine Burg whorte
Ci diu daz in dat Liucht vorte
Die Burg hiz her Colonia,
Da warin sint herrin maniga
Auir na selbe demo namen sinin
Ist sie geheizin Agrippina
Cidere Burg vili dikki quamin
Di waltpodin vame Rome,
Di dir oug er dar in lantin
Veste Burge havitin.

Tunc missus dominus Agrippa
Ut has regiones gubernaret,
Ut aliquam urbem conderet,
Ut in eam populum duceret,
Urbem illam vocavit Coloniam,
Ibi erant domini varii,
Sed secundum nomen suum
Appellata est Agrippina,
Ad hanc urbem multoties venerunt
Legati de Roma,
Qui etiam in his terris
Firma castra habuerunt.

Ibidem.

De initio parvæ Trojæ s. Xanti, trad. ex eadem.

Franko gesaz mit den sini	Francus consedit cum suis
Vili verre nidir bi Rini,	Valde procul inferius ad Rhenum,
Da worhtin si du mit vrowedin	Ibi struxerunt cum gaudio
Eini Lüzzele Troie,	Parvam Trojam,
Den bach hizin si Sante	Rivum vocarunt Santum
Na demi wazzere in iri lante,	Secundum aquas in eorum terra,
Den Rin havitin si yure diz meri	Rhenum habebant pro mari,
Dannin wuhsin sint Vreinkischi	Inde creverunt Francicae copiae,
heri,	
Di wurden Cesari al unterdan	Quæ omnes Caesari subjecta fuere;
Si warin imi jedoch forchsam.	Erant tamen ei terribiles.

ibidem.

4.

Tuitii, Lapis inventus in ruinis de munimento Tuitiensi.

DIVITENSE. MVNIMENTVM.
IN TERRA. FRANCORVM.
AB IMP. CÆS. CONSTANTINO.
PRO. MILITIBVS. IN TVTE
L. AM. GALLIARVM. COLLOCANDIS.

ex Schedis B. DE HUPSCH.

5.

Elogium Urbis Bonnensis, quod olim ibidem extitit.

Bonna solum felix, celebris locus, cincltyta tellus,
Florida martyrio, terra sacrata Deo.
Exulibus requies, Asylum mite fuisti,
Semper et externi te reperere suam.
Inde suas nobis turres ostendit, opesque,
Templaque cum laribus Bonna superba suis.

Ex iisdem.

6.

Bonnæ, in tumba Ss. Cassii & Soc. M. propè altare S. Magdalena.
renovatum 1707.

D. O. M.

IN HONOREM Ss. CASSII et SOCIORVM THEBÆORVM
MARTYRVM.

HÆC SOCIVM SACRÆ ME CLAUSIT PETRA COHORTIS,
QVAM VERONA TIBI TVRBA THEBÆA DEDIT.
LEGIO PRO CHRISTO MORTEM SVBIT ILLA CRVDELEM.
HVIC SOCIATVS EGO CLAVDOR INHOCTVMVLO.

ex iisdem.

7.

Colonix de fundatione Eccl. S. Gereonis, per B. HELENAM
initio Sæc. IV.

Regibus exemplum, sacroque carismate plena
Condedit hoc templum sancti Gereonis Helena
Pagana nata, Jüdaea, fit inde renata
Inventrix sanctæ Crucis almo Pneumate flante
Septuaginta duo collegia fundat amoena
Donans perpetuo Thebæis mater Helena.

8.

Aliud ibidem.

Divitias peperit quasi mater honorificata
Religio, quod ait sententia Gregoriana
Proleque vastata, mater nec prole beata
Dum disciplina cessat, regnatque simultas
Deficit Ecclesie virtus, pariterque facultas.

GELEN de Magnitud. pag. 170.

*Ibid. in Crypta, in tumba marmorea in elevat. S. Gregorii per
ANNONEM Archiep. ad 1066.*

Princeps Maurorum Gregorius astra Polorum
Scandens, ad mortem dat se suamque cohortem.

In hac tumba conditum est corpus S. Gre-
gorii Principis et Martyris.

GELEN. de Magnitud. pag. 262.

Ibid. in Columna lapidea.

Adde fidem, fuit hic pridem fusus cruor idem,
Ad Lapidem fidem nec male punit idem.

GELEN. l. c. p. 260.

In restaurationem ejusdem templi, per CARETERNUM Episc.

Aurea templa novas specioso fulta decore.

VENANT. FORTUN. ad eundem.

*Coloniæ in Eccl. S. Ursulæ de restitutione ejusdem Basilicæ per
CLEMATIUM circa initium Sæc. V.*

DIVINIS FLAMMEIS VISIONIBVS
FREQUENTER ADMONITVS VI VIRTV
TIS MAGNAE MAIESTATIS MARTYRII
COELESTIVM VIRGINVM IMMINEN
TIVM EX PARTIBVS ORIENTIS
EXHIBITVS PRO VOTO CLEMATIVS
VIR CONSVLARIS DE PROPRIO IN
LOCO SVO HANC BASILLICAM VOTO
QVO DEBEBAT A FVNDAMENTIS
RESTITVIT

13.

Ibid. in Sepulchro S. Ursulæ sub CUNIBERTO Ep. circa 644.

S E P V L C H R V M S A N C T Æ V R S V L Æ
I N D I C I O C O L V M B Æ D E T E C T V M.

14.

*De fundatione Monast. B. M. in Capitolio facta per B. PLECTRUDEM,
quæ obiit c. 718.*

Plectrudis Regina dolens, animumque resumens
Sat cautè gessit gazis habitisque recessit,
Pergit Agrippinam, disponendo Libitinam
Mundum despexit, dominoque fidelis adhaesit:
Ac inibi claustrum statuens multum pretiosum
Hocque puellarum titulando, Rosamque rosarum,
Eligit ipsa piam patronam rite Mariam.
Praedia multa parat, claustro magnalia donat,
Hæc circumspexit per singula strenua rexit.

GELEN. de Magnit. p. 323.

15.

Epitaphium B. PLECTRUDI positum a Comit. de Schwarzenburg.

Hic sita Bojugenum Plectrudis sanguis avorum,
Magna Palatino stemmate, magna thoro,
Magna Drogone parens, Grimaldo martyre major,
Alpaidisque odio, maxima facta polo.
Magna patrocinio Lamberti praesulis, inque
Curriculo vitae, martyrioque fuit.
Magna Marianum condens Capitolia templum,
Magnaque Virginei claustra locando chori.
Nomina sunt magna hæc: par gloria magna coruscat.
Coelica quæ magno digna fuere Deo.
Si Carolus magnis dicatur magnus ab actis
Plectrudis dici maxima jure potest.

ibid. p. 329.

C o l o n i æ.

Per eosdem.

Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletu,
 Faxit, in aethereo vivo beata polo.
 Pro lacrymis totum tumulum inspergite Majum,
 Sint thyma Narcissis, lilia mixta rosis.
 Plectite florigeras Plectrudi templa coronas:
 Cui mera dat coelum gaudia, terra neget?

GELEN. p. 329.

Ad S. Gereonem in Sacello S. Helenæ Epitaph. HILDEBERTI Arch.
ob. 757. juxta calculum Countii 761.

Hilbertus meritis qui fulsit Episcopus almis,
 Assumptus coelo hoc jacet in tumulo.
 Obiit anno incarn. Dni D. CC. LVII. IV. Kal. July.

GELEN. de Magnit. p. 270.

Ibid. in Sepulchro HILDEBOLDI Arch. qui obiit 819. renov. 1638.

Hoc in tumulo jacet corpus sancti Hildeboldi
 Coloniensis Archiepiscopi reconditum.

Ibidem.

Venerare qVI transIs ossa HILDeBoLDI
 CoLonIensIs epIsCopI, qVae IsIIC reqVlesCVnt
 In gLoria.

— 9 —
C o l o n i æ.
—

20.

Ibid. supra tumbam HILDEBOLDI.

HIC VIGINTI heroes, bina Legionis thebaeae
manipVLa, In Vnico posItI sarCophago
reqViesCVnt.

GELEN. de Magnit. pag. 269.

21.

*In Metropol., in ingressu per portam occident. ad Columnam in mar-
more albo Epitaphium EMUNDI Comitis; forsitan qui cum
HADEBOLDO Arch. Missus regius fuit 825.*

Inclitus ante fui Comes Emundus vocitatus,
Hic nece prostratus, subtegor, ut volui.
Frisheim sancte meum tibi Petre fero Comitatum
Et mihi redde statum, te precor, athereum.
Hæc lapidum massa Comitis complectitur ossa.

ibid. p. 240.

22.

In Eccl. S. Pantaleonis Epitaph. BRUNONIS Arch. † 965.

Fundite corde preces, lacrimosas mittite voces,
Ecce Pater patriæ conditur in silice.
Regia progenies, terras memoranda per omnes,
Bruno pacificus, vir bonus atque pius.
Archos Antistes, cui clara Colonia sedes,
Visus erat cunctis charus ubique bonis.
Offendit tenebras lux vivacissima terras,
Invida lingua tacet, laus modò vera placet,
Non fuit hic mundus tam raromunere dignus,
Raptus ab hoc, novo jam fruitur Domino,
Idibus Octobris quinto, præsul duodenus,
Vitæ concessit, spes comes alma fuit,

BROELMAN in Mspt. annal.

(Hrn. v. Hüpsch Epigramm. II. Th.) 2

C o l o n i æ.

23.

De fundatione Colleg. S. Andree. A. 974.

Anno Dominicæ incarnat D. CCCC. LXXIV
 Indictione scda, quinto nonas may
 dedicata est hæc domus Dni à
 Gerone Reuerendissimo Archiepo in
 Honore sci Andree Apli et oim
 Aplor. xpi. et in hac Dei ara conti-
 nentur reliquie sci Matthei Apli
 et Evangeliste. nec non sanctor. Mrm.
 xpofori. Laurentii. Ciriaci. Cosme et
 Damiani. Cecilie et Agnetis

 è Schedis D. ALFTER.

24.

In ambitu S. Gereonis in lapide arenario.

* PRESBITER. CIRIGI. SEX.
 CI.... NS. MORBVS ARCAM.
 - - - - -
 DNI. DCCCXL. - - - - -

 è Schedis B. DE HUPFCH.

25.

In Eccl. B. M. V. ad Grad. Epit. RICHEZÆ Regina. † 1057. renov.

Anno Dom. incarnati. MLVII * 2do (* MLXIII)
 Idus Aprilis Richeza Regina ab
 Annone II sedis hujus venrbli
 Archiepiscopo, præsentis Eccle-
 siæ fundatore, cum ingenti toti
 us Cleri populiq. frequentia
 honorificè sepulta est et per
 ipsum inducta Pontificem duobus or-
 natissimis prædiis S. P. *collatis Nono Ka-
 lendas Aprilis obiit. (* S. Petro)

 è Schedis D. ALFTER. Vid. et GELEN. l. c. p. 313.

Ibid. ad S. Gereon. de B. ANNONE Arch. amplificatore eccl. 1066.

Ex Divûm monitu compunctus episcopus Anno,
 Quicquid habere potest, divinis cultibus offert;
 Jussit et adstantes appingier ordine Patres
 Urbis Agrippinæ sanctæ veritatis amicæ,
 Pro quibus in coelis laetabitur ipse fidelis.

GELEN. l. c. p. 261.

Ibid. ad S. Georgium Inscriptio, posita 1067. supra portam Eccl.

Martyris egregii pollens micat aula Georgi,
 Cujus in hunc mundum spargitur altus honos,
 Carcere, cede, fame Vinculis, Site frigore Flammis
 Confessus Christum ducit ad astra Caput,
 Qui virtute potens orientis in arce sepultus.
 Ecce sub occiduo Cardine præbet opem.
 Ergo memento preces, et reddere Vota Viator
 Obtinet hic Meritis quæ petit alma fides.
 Condidit antistes Anno pius ista decenter,
 Proficiant animæ quæ Nova templa suæ.
 Anno Milleno decies Sex addito Septem
 Extitit erectum, quod modo cernis, opus.

è Schedis B. DE HUPSCH.

*Ibid. Inscriptio Candelabri cuprei in choro S. SEVERINI olim legeb.
 circa 1090.*

Presulis Annonis memor Arnoldus junioris
 Supplicat, ut coelis micet ipse lucerna fidelis,
 Et precibus teneat, quem prepositum faciebat.
 Sit tibi concivis inter candelabra lucis
 Pro queis corde pio miti dat et hoc Severino.

GELEN. l. c. pag. 276.

S i b e r g æ.

29.

Inscriptiones pretiosæ Hierotheicæ S. ANNONIS II. Fundat.

Ab uno latere sub statua S. ANNONIS.

Memor esto Congregationis tuæ, quam fundasti.
 Alme pater patriæ, plebem sacer Anno tuere,
 Quesque foves membris, his fer opem miseris.

S. MATERNI.

Iustum deduxit Dominus per vias rectas.
 Primus Agrippinæ, Maternus rexit ovile

S. SEVERINI.

Ostendit illi regnum Dei.
 Inde Severinus nituit coeli quasi sidus.

S. EVERGISLI.

Dedit ei Scientiam Sanctorum.
 Presul Evergislus successit martyr opimus.

S. CUNIBERTI.

Honestavit illum in laboribus.
 Prenitet insertus Superis merito Cunibertus:

S. AGILOLFI.

Complevit labores illius.
 Martyrii lauro micat ast Agilolfus ut auro.

S. HERIBERTI.

Immortalis memoria ejus.
 Vera Salus per te sit Christicolis Heriberte.

B. M. VIRGINIS ab alio latere.

Virgo Salutaris, pelagi que stella vocaris,
 Nos vice materna protege, salvifica.

S. MICHAELIS.

Signifer aethereis Michael prelate choreis,
 Exime nos morti, transfer ad astra poli.

S. BENIGNI.

Benignus dicor et sum.
 Pro meritis digne nos audi Ste Benigne.

S. INNOCENTII.

Nos Innocenti virtute tuere potenti.

S. VICTORIS.

Nomine conspicuus Victor capit astra decorus

S. VITALIS.

Martyr Vitalis fer vitae commoda nobis.

S. DEMETRII.

En subit aetheream gaudens Demetrius aulam.

D. ALFTER ex tumba.

In pedo archiepali ANNONIS.

Tytire coge pecus, coecos ne ducito coecus,
Moribus esto gravis, Rector fore disce suavis,
Astu Serpentis, volucris, tege simpla gementis.

30.

Ib. in Templo nob. Abbat. Epitaph. S. ANNON. II. Arch. ob. 1075.

Patribus egregiis ornata Colonia multis
Ecclesiae speculum misit ad hunc tumulum.
Emicuit mundo nova Lux Annone secundo
Qui per cuncta suo par erat officio.
Mensibus hoc denis, annis octoque vicenis
Quarto Decembris lux tulit ante Deum.

C o l o n i æ.

31.

In tumba S. SEVERINI, Elog. HERMANNI III. Arch. circa 1090.

Praesul praesentis Hermannus Tertius urbis,
Res Patronorum cupiens augere suorum,
Ossa Severini capsae prius indita vili,
Splendidiore domo, gemmis decoravit et auro;
Quem pro peccatis juvet hujus gratia Patris,
Compensans Votum, simul hoc laudabile donum.

GELEN. p. 275.

Cæsaris-Insulæ

Ad portam rbenensem in lapide inverso.

AB ANNO - - - - -
 IVSTICIE CVETORM CE FAC
 CESA A QOR IVANDA. FRIDER.

 è Schedis B. DE HUPSCH.

C o l o n i æ.

*In muro civitatis apud portam Eigelfein, (ci ca 1137.) lapis in
 long. 3½ & in lat. 2 pedes.*

✱ NOMINA . CVIV. DE WRING.
 THHDERICI. II. ROTGER. LVDEGHIN.
 II. HERIMAN. II. WENRA. II. TIEDOHEI.
 MO. LAB. REH. FRIHEIAT. BERNEG
 ORT. LLEF. WILLER. WILLELD. DVRA.
 BALD. WLBO. IVGVRT. WEZEL. BASIL9 EN
 GELRG. EZELIN. EVHRI. WZEIN. LVBLE. GE
 ZELIN. RONG. HEC. FACTA. S. SVB. RVNRA
 D. REG. 7 ARNOLD. ARCIEPO. 7 ARNPFPOSITO.

 Ex iisdem.

Ibid. in ambitu S. Gereonis in lapide. anno incerto.

REGVM AE. IERNR. XPI. MISERERE.
 MIHI. MISELLO. TVO. MEINLEFO.
 HOC. POS. CATRIA. HVMILIS. CATERIA.
 NVNC ET. IN ĒWM. SĒPER. HICMANNT.
 III. D. IVLII. HINC. A. TERRIS AB II ✱.
 X̄PO. FRVITVRVS. INVCETHROISO MIB.

ex iisdem.

*Ibid. in Muo Civitat. ad Rbenum in 2. lapid. ex albo marmore de
 transl. trium Ss. Regum Ao. 1164. positum 1737. devastatione
 Rbeni A. 1784 dejectum, & abductum; quo, nescitur.*

D. O. M.

Beatis ex Oriente Magis, primitiis Gentium,
 Singularis Numinis providentiâ, munificentissimâ
 Friderici I. gratiâ, egregio Reinoldi can-
 cellarii et Archiepiscopi Coloniensis zelo et merito
 ex Metropoli Insubrium devictâ, dono datis.

Huc transvectis et illatis Ao. MCLXIII X. Kal. Sextileis.
 Hospitibus carissimis, Quod Col. Claud. Augustam
 Agrippinensem Cath. fidei constantiâ felicem, invictam,
 pace et vbertate florentem praestiterint, patronis
 coelestibus, tutoribus optimis, in se piissimis gratitu-
 dinis, et devotionis causa, S. P. Q. Cat. Agrip. monu-

mentum hoc R. F.;

M. D. CC. XXXVII.

die adventu sacra

è Schedis D. ALFTER.

*Ibid. in ambitu Eccl. S. PANTALEONIS Epitaph. WOLBERONIS
Abbatis, qui obiit 1167.*

Corporis exuvias hic deposui tumulandas,
Praesidiumque piae sub tegmine spero Mariae,
Cujus ad aediculam construxi culmina sacra,
Sit requies animae, sit plena solutio culpae.

GELEN. p. 366.

*Bonnæ, in Colleg. Eccl. Ss. CASSII & FLORENTII Sacello
S. Cyriaci Epitaph. GERARDI Præpos. ob. 1177.*

NEMO PRIORVM. TANTA RESTRVXIT. QVANTA GERARDVS,
NOBILIS ORTV, CLARIOR ACTV, GLORIA STIRPIS,
MVTAT OPES, NON PONIT OPES, DVM TALIA CONDIT.
ATRIA CLAVSTRI, MOENIA TEMPLI PLENA DECORE,
QVOD FUIT ARCTVM, CONSTRVIT AMPLVM, SORDIDA MVTANS
DVM NOVA CONFERT, FVNDITVS AVFERT APTA RVINAE.
VSIBVS APTVM QVIDQVID INEPTVM, PERFICIT OMNE
GRATIA XPI, CONFERAT IPSI PRAEMIA REGNI.

Inscriptio Sepulcbri elevati. ibid.

GERARDVS COMES DE SEYNA PRAEP.
BONN. ET ARCHIDIAC. COLON.

è Schedis D. ALFTER.

*Cæsaris-Insulæ de 1184. post obsidionem inv. in ruinis, 1703.
translat. Dusseldorp.*

Anno ab Incarnat̄ Dñi. nr̄i. JHV. X. M. C. LXXXIII.
Hoc Decus Impio Cesar Fridericus adauxit,
Iusticiam stabilire volens et ut undique pax sit.

è Schedis B. DE HUPSCH.

Novesii,
In Colleg. S. QUIRINI in lapide de 1209.

39.

ANNO ICARN. A
DNI M. C. C. V. I. I. I. I.
PMO. IPERII. AN
NO. OTTONIS. A
DOLFO. COLON.
EPO. SOPHIA. A
BBA. MAGISTER
WOLBERO. POS
SVIT. PMV. LAP
IDE. FVNDAME
NTI. HVI. TEM
PLI. I. DIE. SCI. DI.
ONISII. MAR.

è Schedis B. DE HUPSCH.

40.

Elogium CONRADI Comitis de HOCHSTEDEN, Arch. Colon.
Ædificatoris Eccl. metropol. Colon.

Conradus summi caepit fastigia templi
Atque Vbià Salomon alter in Urbe fuit.

GELLEN. de Magnit. Colon. p. 48.

(Hrn. v. Hupsch Epigramm. II. Th.)

3

41.

*Inscriptio lapidis fundament. ex nigro marmore, arcis
Godesberg 1210.*

ANNO. DN̄I. MCCX. GVDE
NBERG. FVNDATVM.
E. A. TEODERICO. EPO.
I. DIE. MAVROR. MR.

Invent. in ruinis 1533.

*Hic lapis translatus Monachium ad Antiq. Elect., cui incisa ex alio
latere hæc Epigraphe:*

Dieser stein ist der Fundamentstein des Schloßes
zu Godesberg im Cölnischen Bischtum gelegen,
welches Schloß den 17 Decemb. 1533 durch den
Durchlauchtigsten Fürsten und Herrn Ferdinanden
den ersten dieses Namens, Pfalzgrafen bei Rhein
Herzogen in Ob- und nieder Bayern, in namen ihres
Durchl. Herrn. Bruders des auch Hochwürdigst. Durchl.
Fürsten und Herrn Ernesten zersprenget, und ist
dieser stein zu oberst der zersprengeten mauer
vorgefunden worden.

è Schedis B. DE HUPSCH.

42.

*Privilegium ENGELBERTI II. Archiep. Colon. Judæis concessum
Anno 1266.*

Nos Engelbertus dei gratia sancte Coloniensis ecclesie Archiepiscopus uni-
versis in perpetuum. notum facimus quod quia Judeos dioecesis nostre colo-
niensis comperimus ad iniquam consuetudinem devenisse et injurias diver-
sas sustinuisse, ipsos ad antiquas libertates suas, que inferius continentur,
de consensu Capituli et priorum nostrorum, ac de consilio fidelium nostro

rum, duximus revocandos. Sunt itaque libertates ipsorum Judeorum tale: quod funera ipsorum Judeorum, qualicumque morte extincta fuerint, et undecumque locorum adducantur, sine theloneorum exactione qualibet de ipso funere requirendis, vel aliquo modo extorquendis, in Cymiterio ipsorum sito extra muros ciuitatis Coloniens, qualitercumque et in vita deliquerint, permittantur libere sepeliri, exceptis illorum Judeorum funeribus qui in sententia excommunicationis Judeorum moriuntur, vel qui per justam sententiam sanguinis fuerint interfecti. Nullus insuper officialium Archiepiscopi Coloniens, vel Judex quicumque fuerit, in Cymiterio predicto aliquas sententias sanguinis, sive sit in cadaveribus xtianorum vel Judeorum exequi faciet, vel adeo in vicino loco, quod ipsi Judei verecundiam paciantur. Judei etiam quicumque fuerint, et undecumque venerint in districtus Archiepiscopi Coloniens, de se et bonis suis telonea, sovetus, pedagia et qualiter xtianis et bonis eorum et alia non tenentur. Nulli etiam Cauwercini, vel xtiani qui manifeste prestant ad usuras, cum ipsis per hoc fiat prejudicium, in ciuitate Colon. residere nullatenus permittant. Et quia ipsi Judei in huiusmodi libertatibus merito sunt seruandi, easdem libertates, presenti lapidi insculpendas ad perpetuam memoriam in pullico aspectu hominum permisimus collocari. Actum Anno Domini MCCLXVI.

*Extat in Sacristia metrop. Eccl. Colon. insculptum in marmore nigro.
alt. 5. lat. 2½ pedes.*

43.

IN ALBERTVM MAGNVM
EPISC. RATISPONENSEM
EPIGRAMMATA.

C o l o n i æ.

*In fenestris vitreis chori F. F. Prædicatorum Elogium ALBERTI
MAGNI qui ob. Coloniae 1280.*

Condidit iste chorum praesul, qui Philosophorum
Flos et Doctorum fuit, Albertus, Scholaque morum,
Lucidus errorum destructor, obexque malorum.
Hunc, rogo, sanctorum numero Deus adde tuorum

GELEN. de Magnitud. Colon. pag. 471.

3 *

44.

C o l o n i æ.

Elogium Tumbæ ALBERTI MAGNI affixum.

Phoenix Doctorum, paris expers, Philosophorum
 Princeps, Verborum Vox fundens dogma Sacrorum
 Hic jacet Albertus praeclarus, in orbe disertus,
 Major Platone, Vix inferior Salomone,
 Quem tu, Christe bone, doctorum junge Coronae,
 Annis (bis denis minus actis) mille trecentis
 Christi nascentis, de Corporis exit habenis,
 Quinta post festum Martini luce molestum
 Ore petendo Deum, transivit post jubilaum.
 Qui legit hos versus mox ad tumulum retroversus,
 Inclilians dicat Collectam cum requiescat.

 è Schedis B. DE HUPSCH.

45.

L a u i n g æ.

Epitaph. ALB. MAGNI sub ejus effigie, in foro.

Albertus magnus civis clarissimus olim
 Lauingae, Doctor magnus, praesulque sacrorum
 Inclitus omnigenae Scriptor celeberrimus Artis,
 Sic oculos sic ora senex vultumque gerébat.

 REUSNER. jcon. literis cl. Viror. T. 2. p. G. FREHER. Theat. Vir. erud. clar.

46.

Sub imagine Equi portentosaë magnitudinis, ad latus ibidem.

Tantæ molis equus, velox & saltibus aptus,
 Prælongus ter quinque pedes, & corpore magnus
 Nascitur Alberti Lauingae sub Lare Magni.

Anno M. C C C L X.

47.

P E T R I B E M B I.

Naturae si quid te rerum fortè latebat:
Hoc legis in magno Teutone Magne Deo.

48.

I A N I V I T A L I S.

Naturae has Violas, Ratio haec tibi lilia passim
Ad tumulum spargunt, Teutone Magne tuum:
Purpureis quarum tribulos avellis ab hortis:
Et pulcris violis lilia mista seris:
Aviaq. abstrusâ pandis penetralia causâ:
Vere igitur Magni nomine dignus eras.

49.

F E R D I N A N D I P A L A M I I.

Magna parensATRIXQUE Virum Germania, alumni
Incedis merito laude superba tui
Naturae ac rerum vires, causasque latentes
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias foecundi pectoris artes
Dictus es: at Christi nunc ope major eris.

50.

M. A N T O N I I F L A M I N I I.

Qui docuit rerum Albertus cognoscere causas
Non rerum oblitus jam jacet in tumulo:
Sed coelo meliore sui cum parte receptus,
Nunc gaudet melius discere, quam docuit.

51.

I O A N N I S L A T O M I.

Quantum erat, hoc quondam cognomen Magne tulisse
Quum solidè doctus nullus in orbe foret?
Esto: vetustatis factum Laudatq. probatque
Et tibi posteritas sancit habetq. ratum.

52.

HENRICI BEBELLI.

Cedite Philosophi, quos Graecia jactat alumnos,
 Extulit & si quos Itala terra suos.
 Quos longé Albertus vicit tam nomine claro
 Gloria Sueuorum Teutoniciq. soli
 Par decus ingenii: nec fas sperare nepotes:
 Hic novit, quicquid tota Sophia docet.

53.

HIERONYMI TREVTLERI.

Magnus eras, quamquam te barbara Secla tulerunt:
 Attamen ingenio divite magnus eras.
 Celsa nec est varias famam quaesisse per artes:
 Pluribus hoc vitii quando cuculla parit.

REUSNER. Jcon. viv. liter. clar. Viror. T. 2. pag. 6. 7. Edit. basil.

54.

ALBERTVS MAGNVS BOLSTADIVS,

ex ordine Equestri clarissimis natus parentibus La-
 vingae. Anno Salutis. M. CCXCIII. *

Summo ingenio, summa praeditus eruditione adeoque
 omnium doctrinarum summè studiosus:

PHILOSOPHIAE & Theologiae Doctor Maximus:
 PROFESSOR Academiae Parisiensis et Colo-
 niensis celeberrimus:

Solertiss. naturae Speculator, rerumque obscurarum inda-
 gator atque explicator planè admirabilis:

PRAESVL tandem et Episcopus creatus
 Ratisponensis:

Qui suâ aetate omnes ingenio, doctrinâ, elo-
 quentiâ superavit:

Literis denique, et Studiis immortalis Coloniae
 Agrippinae

Quô ultro abdicato Episcopatu ad ocium literarium rux-
 sus extremâ senectâ concesserat: obiit Anno,
 M. CCCXXCII. * Aetatis LXXXVII.

ETEOSTICHON.

Ios. à Pinu.

Alberte es fato properanti Magne solutus
Tangis ubi aetatis lustra bis octo tuae.

REUSNER. Jcon. viv. liter. clar. Viror. Edit. basil. T. 2. p. 5.

55.

Bonnæ in Arch. Eccl. Ss. Cassii & Florentii Epitaph. ENGELBER-
TI II. Archiep. obiit 1275.

ENGELBERTVS DE VALKENBURG. ARCHIEP. COLON.
FLOREAT IN COELIS TVA LAVS VERONA FIDELIS.
FILIA TV MATRIS, ENGELBERTIQVE PATRIS
QVE SVA MATROPOLIS NON HABET, OSSA, COLIS.

è Schedis B. DE HUPSCH.

56.

Rhenobergæ, in veteri Turri Inscriptio.

WESTERBURGENSIS. SIFRIDI. COLONIENSIS.
PRESVLIS. IMPERIO. RHENI. CVSTODIA. FIO.
ME. FIERI. FECIT. FRANCO. ME. FABRICAT. ARTE.
HENRICVS LPVS. NON. PVGNO. MARTE. SED. ARTE.

ex iisdem.

57.

Bonnæ, in Colleg. Cassii et Florent. Epitaphium SIFRIDI de WES-
TERBURG, Archiep. † 1297.

FVLGET SIFRIDVS DE WESTERBURG QVASI SIDVS,
LVGDVNI FESTO PALMARVM QVI CATHEDRATVS,
EST EODEM MAESTOPLANCTV BONNAE TVMVLATVS,
HIC PRIVS ELECTVS, IACET HIC MODO PVLVERE TECTVS,
ANNIS VNDENIS POSTQVAM FVLGET DVODENIS
PRAESVL AGRIPPINAE, SIT EI REQVIES SINE FINE.
AN TRIA. C. MILLE, TRIBVS I. MINVS, INCLYTVS ILLE
VICTVRVS CHRISTO, DE MVNDO TRANSIIT ISTO.

ex iisdem.

58.

C o l o n i æ.

*Epitaphium Fr. JOAN. DUNS-SCOTI apud F. F. Minores
obiit 1308.*

Ante oculos saxum Doctorem deprimit ingens,
Cujus ad interitum sacra Minerva gemit.
Siste gradum Lector, fulvo dabis oscula saxo,
Corpus JOANNIS. haec tegit urna SCOTI.
Annus milleno ter centum, cum adderet octo,
Postremum clausit letho agitante diem.

Cui post renovationem adiectum est hoc Chronometron:

VIDerat oCto sIbI hIs CIngere IVLIVs ortVs,
qVanDo sepVltVra haeC est fabriCata sCoto.

ex Schedis D. ALFTER.

59.

Aliud ibidem.

Scotia me genuit, Anglia me suscepit,
Gallia me docuit. Colonia me tenet.

ex iisdem.

60.

*Ibid. in Metropolitana Epitaph. ENGELBERTI DE MARCKA
Archiep. obiit 1368.*

ANNO DOMINI M.CCCLXVIII. IN CRASTI
NO. S. BARTHOLOMAEI APOSTOLI
OBIIT REVERENDVS PATER AC DO-
MINVS DOMINVS ENGELBERTVS
DE MARCKA ARCHIEPISCOPVS
COLONIENSIS HIC SEPVLTVS CVIVS
ANIMA REQVIESCAT IN PACE.

ex Schedis B. DE HUPSCH.

C o l o n i æ

In Capitolio B. M. V. Epitaphium trium Fratrum de LISKIR-
CHEN, circa. 1375.

HIC. CŌSTANTINI. VELVT. A. CŌSTATE. VOCATI.
SV̄T. FRATRES. TRINI. DE. LISIKIRCHEN. HVMATI.
VERI. PACIFICI. PRVDENTES. ATQ. BENIGNI.
SĒP. HONORIFICI. TĀTI. TĀTO. PATRE. DIGNI.
HĪJC. CARITVRA. DOLET. PLANGITQ. CŌLIA. TRISTIS.
CVI9. HONOR. REDOLET. ET. VNVS. ANPLIOR. ISTIS.
QVOS. BLASMAVISTI. QVOS. O. DEVS. J. HOMO. VERE.
MORTE. REDEMISTI. DEFVTIS. HHS. MISERE,
JOHĒS. HERMANN9. CONSTANTIN9.

Nunc in Museo B. DE HUPSCH, Colon.

Ibid. in choro Ecclesie abbatialis S. Martini maj. Epitaphium
ADOLPHI, Ducis julie & Mont. obiit 1438.

Anno domini M. CCCC xxxvjj.
Crastina beatae Margarethae
Virginis obiit illustris et
Magnificus Princeps et Dñs
Dñs Adolphus Dux juliacens
Montensis et Comes
Ravenbergens. Cujus anima
per miam dei req̄escat in pace amen.

è Schedis B. DE HUPSCH.

(Jhrn. von Hüpsch Epigramm, II. 29.) 4

Elog. F. THOMÆ de KEMPIS, claruit 1410. ex antiq. Manuscr.

F. THOMAS KEMPENSIS,
 Praepositus Canonicorum regularium Ord. S. Aug.
 Montis sanctae Agnetis propè
 Swollis, Dioecesis Trajectensis,
 Provinciae Coloniensis:
 Vir piissimus et religiosissimus,
 Author
 Tractatûs divinissimi de Imitatione
 Christi, et Contemptû omnium
 Vanitatum Mundi.

è Schedis D. CAROL. FRID. ALEX. DE SCHALBERG.

C o l o n i æ
*In Metropol. Epitaphium GODEFRIDI & JOANNIS Comitum
 de SATN, in tabella cuprea à dextris Sacelli 3. Reg. † 1461.*

Subsiste. paulum.

queso. paucis. te. volo.

Saxo. sub. hoc. quod. juxta. substratum. vides.

Illustrium. cineres. virorum. urna. occulit.

Quos. Seina. stirps. virtutibus. claros. tulit.

Honoribusq. auctos. supremo. in. culmine.

Sacre. edis. hujus. Godefridus. hic. Prior.

Alterq. Johannes. sæ. gentis. decus.

Ambo. sed. exteris. perinde. ac. patrie.

Bonisq. certatim. omnibus. carissimi.

Quos. seviens. superba. fatorum. manus.

Dirum. subire. compulit. mortis. iugum.

ergo. pios. manes.

piis. votis. juva.

Hospes. legens. hec.

quisquis. es. dehinc. vale.

è Schedis D. ALFTER.

65.
*Ibid. in Eccl. S. Georgii, Epitaphium ARNOLDI de CLO-
 TINGEN. † 1461.*

Annò Dni M. CCCCLXI. die VI. May
 Ven. et egregius sacre Theologie
 Pfessor Magr Arnoldus de Clotinge
 Huius ecclesiae Canon. cuius aia
 requiescat in pace, amen.

è Schedis B. DE HUPSCH.

66.

*Ibid. in Metrop. post summum Altare, ex adverso Sacelli 3 Regum.
 Epitaph. THEODERICI de MOERS, Arch. ob. 1462.*

Theodericg. erat. formosus. corpe. mente.
 Pulchrior. et. lingua. dulcis. i. orbe. valens.
 Presul. Agripping. nulli. pietate scdus.
 magnificis. factis. religione. fide.
 octenis. lustris. totidem. labentibus. annis.
 prefuit. ecclie. pastor. ubique. bonus.
 Morsa. dedit. modo. t̄os. h̄c. sd. ad astra. remittit.
 Quem, duce. tu. Petro. suscipe. virgo. pia.

è Schedis D. ALFTER.

67.

Ibid. ad S. Aprum, Inscriptio Sepulchri Dominic A. 1464.

Bruno de Hardefaust
 der Heyl. freyer statt
 Cöllen Scheffen, und
 Ritter des Grabs zu
 Jerusalem hat anno 1277
 die Cron von Jerusalem
 Hiehin gebracht.
 Ao 1464. ist dieses grab
 erbaut worden.

Ex iisdem.

4*

68.

C o l o n i æ

*Ibid. Epitaph. WINNEMARI de WACHTENDUNCK, Decani,
in ambitu Ss. Apostol. † 1466.*

Anno Milleno Cquater L. x. bene pleno
sex et conjunctis, januar: duodecima cunctis
mors patefiebat ejus. qui jura sciebat,
practicus hic, ita quaevis novit plebiscita
orator magnus, Laetus, patiens, pius, agnus
Consilium verbo viris dedit, ac cito facto
Moribus aequalis puer, ut fieret socialis
princeps agrippe fit Cancellarius ipse
egregius Legum doctor Winemarus
duplex Praelatus ex Wachtendonck bene natus
praepositus dignus Werdensis, valde benignus
Lux erat hic Morum; Decanus Apost. que tolorum
multum legalis, etiam fuit officialis
his donis fultus variis, jacet infra sepultus.

è Schedis D. ALFTER.

69.

B o n n æ

*In Ecclesia colleg. Ss. Cassii & Florentii Epitaph. RUPERTI
PALAT. Arch. † 1480.*

ANNO DNI M.CCCC. LXXX. XXVI. JVLII OBIIT
RMVS IN XPO PR. ET. DNS. DNS. RVPERTVS.
ARCHIEPS, COLON, CVIVS AA REQVIES-
CAT. FELICITER. AMEN.

è Schedis B. DE HUPSCH.

C o l o n i æ.

*In Eccl. S. Andreae Epitaph. GERARDI de MONTE, Initiatoris
Gymnasii Montani. obiit 1480.*

Concipe nunc lacrymas mea Musa, Minerva juventus,
Aggredere extincto triste ministerium.
Qui modo lumen erat, nunc est sine luce cadaver,
Et corpus vires officiumque negat.
Procubuit fato, dedit hoc sententia Divum:
Immortale jubar, maxima verba tonant.
Ingentes animos, et vivida dona reliquit,
Spiritus astra tenet; sed premit ossa lapis.
Requiescat in pace, Amen.

HARZHEIM. Bibliotheca Colon. p. 100.

*Ibid. in templo monast. ad hortum B. M. in choro a sinistris Epitaph.
GUMPERTI Com. de NEUENAIR ob. 1484.*

Memoria perpetua illustris Dni Gumper
ti comitis de Nuwenair et Lymborch praefec
ti ppetui Colon. dni in Alphen et in Bedbur
hic sepulti. qui obiit anno dni 1484 nona
mensis Marty. hoc ordine servabitur. In prius
pro salute animae suae et uxoris ejus inclite
Margarethe comitissae in Lymborch aarumq.
parentum ac prolium ipsorum et olim xpi fidelium
fieri debet p Virgines (ventuales huj. monasterii
ad ortum Marie quater in quolibet anno cum
Misis, oronibus. vigiliis. (mendationibus. Lumi
naribus et sepulchri visitationib. insup. celebrari
debent in altari pximo pilari affixo per dictum
dnm Gumpertum fundato singulis septianis quor
Misse quatuor diebus distinctis. scil. die solis

Jovis. veneris. et saturni. et servari debet
 Anniversarium ppter per dtas virgines que etiam
 pendebunt et disponent ad oia pmisa luaria
 et ornamenta, ceteraq̄ nera. pro quorum oim̄
 subsistentia et ppetua observatione comes pre
 scriptus certos annos et ppetuos redditus
 ordinavit. pmo prefatis virginib. pro observatione
 dte memorie qter in ano solvendos. 2do ordinavit
 alios redditus ppetuos pro observatione misarum
 pdictarum et unig Anniversarii cum misis. vigiliis,
 lumiaribz et sepulchri visitaonib. psb̄tro celebrati
 et dtis virginibus distribuendos. put oia pmisa in
 literis desup) fectis et apud easdem virgines recon
 ditis clarius explicantur. pnojata generosa
 dna Margaretha vite cursum pegit ante obitum
 prefati dni Gumperti ao 1484 die 14 mens Marty.
 que cum trima prole sub eodem saxo cum ipso
 in pace quiescit. quorum aie divas teneant super
 æthera sedes. et faveat illis nuncia sacra Deum

72.

Ibid. Epitaph. prædicti GUMPERTI Com. & MARGARETHÆ conjug.

Gumpertus jacet hic conjux margarethaque secum,
 Haec quinque lustris ante sepulta fuit.
 Mille quadringentis quater octoginta sub annis
 Martii nona dies dum subit, occubuit
 De Nuwenair Comes is, de Lymborch haec comitissa
 Quos proles clausit inclita sarcophago.
 Praefectus Patriae, simul et Comes Agrippinensis
 Magnus, prudens, singula rite gerens.
 Cunctis benevolus, frugalis, largus egenis,
 Constans et intrepidus pacis amator erat.
 Status uterque gravem clamitant atque benignum
 In rebus dubiis consuluisse suis.
 Contra Schismaticos commissa transque marinos

Vexit Banderia strenuus regalia.
 Felix subjectos placida ditone regebat
 Spemque suam populis abstulit hora brevis.
 Jam senio tardante gravi, quaeque optima mors est,
 Defunctum gemuit tristis utrumque Rhenus
 Detinet olsa sua Mariae Virginis ortus,
 Felicem animam sidera celsa tenent.

è Schedis D. ALFER.

73.

*Ibid. ad S. Andream in lapide sepulchrali ante sacellum S. Petri
 Epitaph. HENR. IRLLEN offlis. † 1505.*

Anno Dni M. D. quinto. XV. die
 Mensis January Ven et egregius
 Dns Henricus Irlen decretorum
 doctor, officialis curie Colon.
 decanus et Canonicus Sti Symeonis
 Treueren. et huius ecclie Canoni
 cus ac Scolasticus. cuius aia pace
 fruatur sempiterna amen.

ex iisdem.

74.

Ibid. in eccl. P. P. Prædicat. Epitaph. SITTARDORUM, posit. 1505.

Deo. opt. max.

in Felice majorum suov Andre
 advni Sittardorvm hic Sepultorum
 Memoriam Epitaphu hoc spectab
 Dnus Henricg Andreae Sittard. pia
 Ponebat

Ao 1505 praeclarg Dns Henricg An
 drez Consul et Scabing in Sittard
 Proav9. Ao 51. D: Henric Andreae medi

Dct expertis avg. Ao vero 67 claris. D.
melchio Adr Sittard senat. ord et ma
ria Kriebs parentes fata trahunt.

EnTHS & vd. eas fortes cognomina
ducunt

Nomine gestorum fortia Juno
dedit

Chronographicum obitus clarissimi
DOMINI HENRICI ANDREAE SITTARD.

anDreae henrICVs sIttarD fataLe
senator IVs soLVIt qVIna trVX LVCe
Vt LVCet aprILIs.

è Schedis D. ALFTER.

75.

Ibid. in Eccl. S. Andree in tabula cuprea in sacello Ss. Sim. & Judee
Epitaph. ULRICI MENSINGHEN Can. † 1508.

Anno milleno quingenteno octavo
Gregorii Papae festo migravit ab isto
mundo vir validq ulricq mesinghe hujus
tepli canonic legas qua hic habitabat
Rite domu ppriam Eccliae cognoie dictae
ad sctum Andrea ut canoici memores sint
atq. vicarii aiae. hoc. donu eq3 participates
sed debet missa celebrare vicarius omnis
et quoties vacat ppa domq vedetur ut inde
Reddituu suma cumuletur distribuenda
ossa sub hac cujq quis tellure tegantur
SpS ethereas liber tame iuit ad arces

Ex iisdem.

76.

C o l o n i æ

In Metrop. Epitaph. JOIS de RICHENSTEIN Subdecani. † 1511.

Illustris jacet hic Richenstein sub mole Johannes
 Qui pius et prudens, subque Decanus erat
 Cantu dulcisonans, et facundissimus ore
 Consiliis pollens, conspicuusque fide.

ex Schedis B. DE HUPSCH.

77.

*Ibid. in Metrop. Epitaph. HIERON. AICHORN in tabula lignea,
 in sacello S. Crucis. † 1516.*

Hoc tumulo Doctor praestans Hyeronimus Aichorn,
 Clauditur, hac senior Presbyter æde fuit.
 Suevus erat patriâ, claris natalibus ortus
 Ingenio haud modico praestitit arte potens,
 Promovit Doctos Doctus, pietatis amanteis
 Sincerae coluit non sine laude pius.
 Erro, nisi cupias persoepe Ecclesia vivum
 Agrippina Decus hocce redire tibi.
 Quid referam moriens quae in te cumulavit abundè
 Dona, quibus Christi membraq. egena fovet.
 Longoevo absumptus morbo tua fata peregit
 Mors fera, Defuncti spiritus astra tenet.

78.

Ibidem in Tabula cuprea.

*Epitaphium clarissimi vivi D. HYERON. VNICORNII luj. Eccl.
 Canonici Presbyteri Ao. 1516.*

Hoc gelidos condi cineres Hyeronimus Omnia mors abolet, nec falx aetatis
 antro avarae
 Monoykerws fecit post sua fata suos. Cum tremulo pueris parcit adunca sene.

(Hrn. von H ü p s c h Epigramm. IL Th.)

Nil mores castos, musas, Titulosq ³ moratur Singula dum resecans cuspide tollit atrox. Moribus hoc etenim castis ornatior alter Haud erat, unde fuit sobrietatis amans. Nam velut assiduas flammās mons evo- mit Aetna Sic mores pravos crapula foeda parit. Insignis bello patriae natione süevus Pieridum petiit nomine plura loca. Scilicet à patria studiis est gloria major Et gravior merces, pluraq. dona bonis. Quare post alias musas in jure Professor Exiit: ac dignè pitea rubra tulit. Post Agrippinam visens nanciscitur ampla Praemia pro studiis, et pietate data. Nam pro consilii dextro moderamine quondam Principibus parvo non in honore fuit. Inter Presbyteros etiam Comitesq ³ supremus Hac senii titulo vixit in aede diu.	Adde quod Andream sacrae dignissimus ædis Non sine cunctorum laude Decanus erat. Hinc sibi divitias multis contraxerat annis Quas voluit moriens usibus esse piis. Pars inopi vulgo, pars cultibus altera sacris, Pars etiam musis magna dicata fuit. Sicne licet justè gazas acquirere certè Haud ideo quisquam deiciendus erit. Anni quindecies centum duodenag. lustra A Christi fuerant jam propè lapsa Cruce. Tuc decimo nono Septembris ab orbe recessit Spiritu ob morbi spicula lenta gravis. Si vitae spatium vis scire, decennia septem Circiter invenies acta fuisse viro. Quem Deo, ut coeli societ cultoribus, ora Quisquis ad hanc tabulam candide lector ades.
---	---

Ex Schedis D. ALFTER.

79.

Epitaph. HOYERI Com. de MANSFELD ob. 1516.

Hoyeri Comitis Mansfeldi in Caesaris Hostes,
 Sumta fides fortè saepius arma manu,
 Cernis et ad dextram radiantis Lumina eara
 Sacraq³ pro veneris conficienda Die
 His te constituit monumentis esse docendum,

Optima pro justo Caesare tela cape.
 Sed satis esse tamen quantumvis justa favere
 Bella nisi adjungas cum pietate fidem
 Obiit Anno Dni 1516 sexto diis Januarii.

è Schedis B. DE HUPFCH.

80.

Romæ. Epitaph. HADRIANI VI. obiit 1523. à WIL-
 HELMO ENCKENFORDIO positum.

Hadriano VI. Pont. max.

Ex Trajecto insigni inferioris Germaniæ
 urbe, qui dum rerum humanarum maxime
 aversatur splendorem, ultro à proceribus
 ob incomparabilem sacrarum disciplinarum
 scientiam, ac prope divinam castissimi
 animi moderationem, Carolo V. Caes. Augusto
 praeceptor Ecclesiae Dertusensis Antistes,
 Sacri senatûs patribus collega. Hispania
 rum Regis praeses, Reip. denique Christianae.
 divinitus Pontifex adscitus. Vixit ann.
 LXIV. menses VI. dies XIII. Decessit XIIX
 Calend. octobr. Anno à partu Virginis M. D.
 XXIII. Pontificatûs sui anno II. Wilhelmus
 Enkenvort illius benignitate et auspiciis
 tit. S. Joannis et Pauli Presbyter Cardi-
 nalis Dertusen. faciund. Curav. C.

ex Schedis D. ALFTER,

81.

H. C. AGRIPPÆ *Elogia.*

Ut superat Titan radiantia lumina cœli,
 Ut quoque vis pelago major inest fluviis:
 Sic facile cunctos doctrina et moribus æquis,
 Corneli, vincis, Phoebus ut astra sua.

CLAUD. BLANCHEROSEUS (SCHELHORN Amoenitat. literar. Tom. II, p 596.)

5 *

HENRICVS CORNELIVS AGRIPPA

A
NETTESHEIM.

Vir omnium bonarum Literarum

Aristarchus,

Vir omnium eruditissimus

Scientia vere cyclicus,

omnium, quos suo orbe sphaericus orbis

complectitur, doctissimus,

inter Mortales philosophantes Deus,

Philosophiae, medicae Artis et totius

Naturae Secretarius, omniscius.

SCHELHORN Amoenit. Liter. Tom. II. pag. 595.

82.

C o l o n i æ.

In Eccl. ad hortum B. M. V. Epitaph. HERM. Com. de NEUENAER.
obiit 1530.

E P I T A P H I U M.

Generosi et illustris viri D. Hermanni Comitis è praeclara, et antiqua

Comitum Newenariorum familia, ejusdemq3 Praepositi insignis

et majoris Ecclesiae Coloniensis, qui annum agens

nonum et trigesimum, fato functus est Augustae in ipsis Comitibus

et conventu principum et statuum imperii auspicio Caroli V.

Imperatoris Romanorum. anno à Virgineo partu 1530.

Cujus corpus hic sepultum jacet inter corpora utriusque

parentis sui, patris quidem, a quo illi familiae nomenclatura

arma et insignia, matris vero é comitibus de Manderscheidt

quorum animas apud superos in Christo vivere et cum

eo regnare pie credimus.

ex Schedis D. ALFET.

In introitu templi S. Cuniberti Epitaph. STEPHANI VELL,

re. novatum 1747.

Anno M. DXXXII. die VIII. Augusti pie in Domino
 obiit Reverendus et egregius Dominus Stephanus Vell
 a Wevelinghoven hujus Ecclesiae Praepositus, ejusdem
 et pauperum Benefactor. Requiescat in pace.

ex iisdem.

84.

Dusseldorpii.

In marmore nigro Epitaphium JOIS Ducis CLIVIAE ob. 1539.

Illustriss. Princeps. D. Joannes.
 Johann F. duo Cliviae Comes Marcae
 Dominus in Ravenstein, illustriss. D.
 Guilielmum, cujus Memoriae —
 Hoc positum - unicum Filium et Haerodem
 ditionum - suarum Anno Xti Cl. 1539.
 non. Feb. Clivis Moriens
 Reliquit.

è Schedis B. DE HURSCH.

85.

C o l o n i a.

In Capitol. B. M. V. in tabula cuprea Epitaph. CATH. de LOE

Praepositissae ob. 1540.

Anno Domini

millesimo quingen

tesimo quadra

gesimo tertia Juny obiit

honorabilis Domicella,
 Catharina de Loe hujus
 insignis Eccleie Cano
 nissa in hoc Proximo
 Preposite matertere sue
 tumulo sepulta. cujus
 anima requiescat in
 sancta pace
 amen.

Ex Schedis D. ALFTER.

86.

Ibid. in Metropol. propè sacellum S. ENGELBERTI Epitaph. lapideum
 REINARDI Com. de LEININGEN Decani ob. 1540.

Deo
 omnipotenti
 majoribus suis ppatriis,
 patriis, fratrique dulcissimo
 Amoris et pietatis ergo
 Hic in Fide resurrectionis
 quiescentibus Reinardus ex
 Baronibus à Westerburch
 et Comitibus de Leiningen.
 collegii hujus clarissimi
 Decanus monumentum hoc
 Lector posuit, in quo et se
 huc fatali lege solutum
 componi, vivens jussit

Mortuus MDXL 16. July

etatis XLVIII.

ex iisdem.

*Ibid. in Capitol. B. M. V. in lapide sepulchrali, Epitaph. MARG. de
DELWICH Præpositissæ, materteræ CATH. de LOE. ob. 1541.*

Anno Dñi M.V.XLI. decia octava
Februarii obiit Venlis domicella
Margaretha de Delwich senior
canonissa ac Preposita hujus
ecclie, cujus aia requiescat in pace
ex iisdem.

Ibid. in primaria Parochiali S. Columbæ positum 1541.

EPITAPHION trium clarissimorum Virorum
ATVLPHI RINCK et GERHARDI WASSERVAS
et JACOBI ROTTKIRCHEN. C. C.

Tecta trium lateant simul hic licet ossa virorum
Qua tamen effulgent, gloria morte caret.
Saepe magistratus obierunt munia summi
Hujus Agrippinae gaudia uera togae.

Hos pariter quaestura senes tenet unus et idem
Annus erat, filium cum fera parca secat.

Rinchius et Fabium referens magnumque Catonem
Non fuit egregiae gloria parva domus.

Obsecro quid potuit sapientius esse Gerharo
Cui sua nas aqueum nomina scire dedit.

Tu rebus generosus eras Jacobe gerendis

Te bonus, et merito, civis honore colit.

Nobilis excelso formae decus ore ferebas,

Addita sed morum gratia major erat

Ne foret istorum virtus debilis ullo

Tempore, sed saxo uiuere sculpta queat.

Detulit ob patriam hoc illis Helmannus honoris

Qui secretorum munus in urbe gerit.

Anno Domini 1541.

ex iisdem.

89.

Dusseldorpii,

In marmore nigro Epitaphium MARIE Ducissæ JUL. et MONT.
obiit 1543.

Illustriss — princeps — D. Maria Guiliel.
F. Dux juliae et Montium Comitissa Ra-
vensburgis illustriss Principis D. Joannis
Ducis Cliviae Comitiss Marcae et Domini —
in Ravenstein, Conjunx Ducatg. suos et
Comitatum unico Filio illustriss. D. Guilielmo
Anno CI^o I^o XLIII. — III. Kal. Septemb. vitam
Buderiaci claudens cessit, et Tribus
illis Ducatibg caeterisque Dominiis
Principem et Dominum natum dedit.

ex Schedis D. CAR. FRID. ALEX. DE SCHALBERG.

90.

C o l o n i æ.

In vestibulo Eccl. S. Gereonis Epitaph. JOIS GROPPERI
obiit 1543.

Joanni Gropper urbis Susaten
Tertium Consuli, qui zelo Religio-
nis posito, magistratu, Coloniam
Agrippinam concedens vitâ deinceps piè
ac sanctè transactâ, tandem 24
Kalendas february anno salutis 1543
Anno ætatis suae 63 Spiritum quem coe-
litus acceperat, Deo reddidit.
Hic conditus amantissimo Parenti Jo-
annes, Godefridus, Patroclus et

Casparg Gropperi Doctores filii ac
fratres Germani officii et pietas
tis ergo monumentum hoc posuerunt.

ex Schedis D. ALFTER.

91.

*Ibid. in ambitu S. Gereonis in lapide sepulchrati, JOANNIS LILIEN
Sigilliferi. ob. 1553.*

Anno 1553. die 23 July obiit Venerabilis
et Egregius Dnus Joannes LILIEN à WERLIS
Jurium Doctor. S. Gereon. ac undecim
millium Virg. Canon curiaeq3 Colons
Sigillifer. cujus aia requiescat in pace.

ex isdem.

92.

*Ibid. in atrio Eccl. ejusdem Epitaph. THOMÆ Com. de RIENECK,
obiit 1547.*

D. O. M.

Sibi fratrique dulcissimo, Reverendus
et illustris Dñus Thomas Comes in Rie
neck, hujus insignis Collegii Decanus
et trium Cathedralium Ecclesiarum
Quinquagenarius Canonicus,
et jubilarius, ut vocatus Monumentum
Hoc christiane Lector Religionis ac
pietatis causa posuit. in quo se vita
defunctum recondi, dum adhuc vi
veret, ordinavit, multis et grandibus
pro fide catholicâ exantlantis
laboribus qui ipsum patronum peri-

(Hrn. von H y p s c h Epigramm. II. 24.)

6

clitantis Religionis et Cleri Colo-
niens. declaravit. in Dno mortuus Anno à xto nato MDXLVII
die 28 mensis Julii.

R. I. P.

ex Schedis D. ALFTER.

93.

Ibid. in Metropol. juxta sacellum S. Jacobi in tabula aenea Epitaph.

WOLFG. Com. de SOLMS. ob. 1555.

Anno Dni Millesimo quingentesimo
quinguesimo quinto, die sexta Mensis
Februarii obiit quondam Reverendus,
ac generosus Dnus Wolfgangus ex
Comitibus de Solms et Dnus in
Myntzenberg, Z. C.

Hujus ac Moguntinensis, nec non
Argentinensis Metropolitanarum et
Cathedralium Ecclesiarum Canonicus.

Hic sepultus,

cujus anima requiescat in pace.

ex iisdem.

94.

Ibid. Epitaph. JOIS NOPELII Suffragan. ob. 1556.

Occidit ante diem vindex pietatis avitæ

Moribus ingenuis, consilioque potens.

Impia convulsit pclarâ dogmata voce

Haereticosque gravi cotvdit ore feros.

Siderio pavit te Dia Colonia verbo

Et veteris docvit religionis opus.

Ereptv doleas Decvs et simvl vrbis honore

Non revehent talem sæcula multa Duce.

ex iisdem.

95.
*Ibid. in sacello S. Crucis Epitaph. ADOLPHI Com de SCHA-
 WENBURG Arch. Colon. ob. 1556.*

Quis sit sarcophago, quæris spectator, in isto?

Hac plebejus humo non requiescit homo.

Hic Archipræsul, Princepsque Elector Adolphus,

Schawenburgiacum stemma, decusque eubat.

Imperii vigor, et clarissima gloria sacri

Agrippinensis mitra verenda soli:

Religionis amans, et propugnator avitæ,

Deliciae populi, nobilitatis amor.

In terram dignus nunquam fuit ille reverti,

Si non, unde satus, quisque revertat humo.

Terra suam refovet terram, ceu sedula mater,

Ad coelestem anima est dia reversa Patrem.

Tantisper dum reddatur tibi spiritus ipse,

Corpus humo natum triste recumbit humo.

Christus enim corpus terræ revocabit ab alvo.

Spiritui et reddet, cui fuit ante datum:

In spe coelestis recubas hic divite vitæ,

O pater, ô placida pace potire pater.

Pace potire pater, toto memorabilis ævo,

Virtutum Specimen, pace potire pater.

ex iisdem.

96.

R o m æ.

*In S. Mariæ de Anima, Templo Germanorum. Epitaph. JOIS
 GROPPERI Præp. Bonnensis. ob. 1557.*

D. O. M.

D. Johanni Groppero Religionis fideique catholicae Propugnatori
 acerrimo, post incredibiles summis cum periculis pro Ecclesiae

6 *

ac Religionis conservatione magno semper et invicto animo
 exantlato Labores, multaque praeclara litterarum monumenta
 edita, ob perpetuam fidei pietatisque constantiam, incomparabi-
 lem doctrinam, summas virtutes, absentem, nec quidquam minus
 cogitanti in sacro S: R: E: Cardinalium Collegium Cooptato,
 praematura adhuc morte, quando sui opera imprimis desiderabatur,
 ex humanis crepto Fratri piissimo, atque optime merito
 Godefridus et Casparus Fratres Gropperi moestissimi P. P.
 Vixit annos LVII. D. XVIII. Obiit VII. Id. Martii M.D.LVII.

SWERTII select. christian. Orb. Deliciae p. 37.

97.

Epitaphium JOIS TAISNERII. flor. 1560 à JOANNE FON-
 TANO positum.

TAISNERIVS jacet hîc, parva resupinus in urna,
 Qui vaga, dum vixit, sydera transiliit.
 Quo non dexteritas, quo non praenobile magni
 Pertigit ingenium, cura, laborque viri.

HARTZHEIM Biblioth. ex FOPPENS.

98.

C o l o n i æ.

In abbatiâ Ecclesiâ S. Martini maj. Epitaphium JOANNIS Com.
 de RITBERG, ob. 1562.

D. O. M. S.

illustri ac generoso Dño joanni
 ex Comitibus de Rytberg Domino
 Esentii Stedesdorpii et Widtmōdae
 ultimo ejus familiae, qui variis
 multisq̄ hujus saeculi aerumnis
 et calamitatibus defatigatus 9

Decemb. Anno Salutis M. D. LXII
 hic Coloniae animam Creatori
 suo reddidit illustris et gene-
 rosa Dna D Agnes ex Comitibus
 de Bentheim Prognata Conjunx
 moestissima conjugii ad perpetuam
 memoriam charissimo P.

ex Schedis D. ALFTR.

99.

Epitaphium FRIDERICI de WEDA, *Arch. ob.* 1568.

Anno 1568 die 23 Decemb. obiit Reueren-
 dissimus et illustrissimus Princeps et
 Dominus D. Fridericus Comes in Weda
 Dominus in Ronkel et Isenberg
 &c cum ante annum Archiepiscopali
 et Electorali Dignitatibus sponte
 se se abdicasset.

è Schedis B. DE HUFSCH.

100.

Epitaphium LUDOVICI HILLESSEMII. *ß.* 1568.

Hoc virtus tumulo jacet
 Hoc parvo pietas marmore clauditur,
 Hoc saxo tegitur fides,
 Heu! mors improba, quid sidera deripis
 Orbi? cur tenebrae placent?
 Mors est ingeniis nulla perennibus.

FOPPENS Bibliotheca belgica.

Ex eo HARZH. Bibl. p. 350.

JOANNES GVINTERIVS
Andernaci Vbiorum oppido celebri natus
M.CCCC.LXXXVII.

Primis annis Daventriae ac Marpurgi in Literis
 versatus, cum ingenio, nec sine industria
 Goslariae dehinc Scholae Moderator ac dein Lo-
 vany graecae linguae Professor:

Medicinae post deditus studio Lutetiae Parisio-
 rum familiaris summus Guil Budaei &
 Lascaris Graeci,

Medicis graecis, ac praesertim Galeno, in La-
 tinum conversis sermonem:

Francisci I. Regis Galliae, & Joan. Bellay. Card.
 Liberalitate summâ Medicinæ Doctor. &
 Medicus Regius salutatus:

Anatomes corporis tum auctor atque
 instaurator

A Rege Daniae perbenignè expetitus:

A Ferdinando Caes. Augusto singularis meriti
 ergo nobilitatus:

Post, tumultu gallico ob religionem moto,
 Mediomatricum in urbe primum, deinceps
 Argentinae exercens Medicinam:

Aristotelis & Demosthenis in eadem Acade-
 miâ interpres:

Optimè de Repub. literariâ meritus:

Obiit feliciter Argentinae anno Christi

M.D.LXXIII. 4. Octobr.

IN. IOANNEM GVINTERIVM Andernacum Medicum.
MICHAELIS TOXITAE.

Hoc Andernacus, vultu praeclarus & ore
 Ceu docet effigies, conspiciendus erat.

Corporis expressit pictoris dextera formam;
 Ingenii vires scripta polita probant.
 Doctrina paucis praestante secundus: at inter
 Multos virtutis lumine primus erat.
 Fidus Apollineae fuit artis alumnus, et annos
 In seros medicâ corpora duxit ope.

103.

In Tumulum ejusdem.

EIVSDEM.

Vt natura parens dederat mortalibus olim
 Hippocratem, ipsa suum quô retineret opus:
 Sic quoque Guintherium tandem Deus artis alumnus
 Edidit et medicam reddere jussit opem.
 Fecit et occubuit: tua quo Germania famae
 Nunc medico celebris gloria parta viget.
 Fama per ignotas gentes volat: ossa recepit
 Terra: sed aetheream mens colit vna domum.

NIC. REUSNERI Icones sive Imag. Lit. clar.
 Viror. Basil, p. 344. 345. 346.

104.

Resæ (Rees).

Epitaphium muro incisum HENRICI URANII obiit 1579.

Laus Deo semper.

Epitaphium Clarissimi simul et Reve-
 rendissimi Viri HENRICI URANII.
 Recessensis, Scholae in hac Republica,
 dum viveret, Moderatoris.

Hac quacunq̄ venis, gemebundo pectore, discas,
 Cujus in adverso membra locata cubant.
 Henricus jacet hac gelidâ tellure sepultus.
 URANIUS, nostrae Gymnasiarcha Scholae.
 Qui tribus in linguis, nec dogmate clarus in uno.
 Aeternum peperit nomen ubique sibi.

Lustris undenis summâ cum laude juventam
 Dum vixit, docuit, nil nisi sana, rudem.
 Rara fuit sanctae pietatis imago, proinde
 Mens supero vivit juncta beata DEO.

Distichum et annum et diem morientis complectens.

reCtor Is VranIVs nICoLaI festa peregit,
 sIt bene praesago noMIne CaeLICoLa.
 Obiit igitur anno * MDLXXIX.
 joannes Warderkolt gratitudinis ergo
 posuit.

* Error chronolog.

HARZH. Biblioth. p. 129. 130.

105.

C o l o n i æ.

Apud F. F. Minores, in sacello mortuali sito in ambitu supra januam.
 Epitaphium PETRI CRATEPOLII, obiit 1579.

Hoc vivens sibi monumentum posuit Frater
 Petrus opmersensis siue Cratepoley Theologiae
 Baccalaureus olim prouinciae Coloniensis
 Custos optans manes suos in perpetuum
 cum beatis (licet indignè) commorari fide
 numinis, cujus dum viveret piè sacra ope
 ratus est, anno partae salutis humanae
 1579. noli mihi mortuo maledicere,
 in tenebris respondere nequeo.

ex Schedis D. ALFEE.

106.

Ibid. in Eccl. S. Cuniberti Epitaph. JOIS DROLSHAGEN, ob.
 1581. sepult. ad S. Andream.

Corpus joannis Drolshagen humatur in urna,
 Sed mens eterna vivit in arce poli.

Emeruit quōda Cuniberti hic esse Decanus,
 Dein Trajectensis gloria magna chori.
 Pontifici notus fit Protonotarius, atque
 Virtutum meritis claret ubique suis.
 Gens tamen hunc à se Batavorum pellit
 Et fugit huc, donec terminet one malum.

* * *

Condit Joannes Drolshagius ossa sepulchro hoc
 Augusti Quarto, mens colit astrigenas.
 Trajectum vitam tribuit, mihi Roma galerum,
 Mors tulit ista, Deus sed meliora dedit.

* Primi versus extant etiam apud S. Andream in pede altaris S. Lamberti.

è Schēdis B. DE HUPŒCH.

107.

*Ibid. in Templo Canobii maj. Nazareth. Epitaph. CHRISTIANI
 ADRICHOMII, ob. 1585.*

D. O. M.

Monumentum Reverendi et Eruditi

D. CHRISTIANI

ADRICHOMII

Delphi, sacrarum Virginum

S. BARBARÆ

Apud Delphos Hierarchae.

Obiit anno Nativitatis Domini
 CI^o I^o LXXXV. XII. Kal. julii,

Anno aetatis LII.

Exilii verò, quo causâ fidei à
 Patria exulavit, XIII.

HARZB. Bibl. colon. p. 233.

(Schn. von HupŒsch Epigramm. II. 56.)

7

Ibid. in Paroch. S. BRIGIDÆ Epitaph. ANDRÆ GAILII ob. 1587.

D. O. M.

Viator quisquis es, siste gradum, quod
Scriptum est, lege.

Hoc is, cujus causâ scriptum, fieri rogat.

Andræ Gailio Agrippinati Philippi. F, Jctō
toto orbe celeberrimo, antiquæ virtutis et sapientiæ viro,
qui exquisitorum in jure civili operum author, supremi
sacri Romani Imperii Tribunalis in Camera Spiroensi Ad-
sessor annos XI. Maximiliani secundi. VIII. Rudolphi
secundi Imperatoris VII. Consiliarius Aulicus. et Referendarius
multis laboribus et difficillimis legationibus Romæ politiæ
conservandæ causâ morbisque defatigatus anno salutis
MD.LXXXVII. die XI. Decembris ætatis LXI. vitam
exercitam et laboriosam placidâ tandem et quietâ in
Christum morte mutavit. Anna Klowens I. et Christiana
Kannengiessers II. uxor, et hæredes charissimo ac bene
merenti conjugii gementes et moerentes posuer.

M D X C.

SWERTII select. christian. Orb. Deliciae p. 448. HARTZ. Biblioth. Colon. p. 17.

*Ibid. in Ecclesia F. F. Minorum Epitaphium PHIL. FRID. L. B. de
PREINER, ob. 1588.*

D. O. M.

Philippo Friderico Preinero L. Ba-
roni Austriaco in obsidione Bonnae
ad quam magno animo primum miles
accesserat. triduo ante deditioem,
factam morbo correpto et
Coloniæ Agrippinam traducto pieque.

Mertuo

Seifridus Pater, Dn. N. Rudolphi II.

Imp. Aug. à Cons. et Locū tenens. regi-
 minis ditionum Austriacarum
 Elisabetha Eizingia Baronissa Ma-
 ter filio dulciss. optimo amantissimo
 Literis ornato. morum. regionum
 Linguarumq. externarum supra
 aetatem perito.

Parentes moestissimi, heu inverso
 ordine, fieri cur. vix. an. XXI
 an Christi Clō. Is. LXXXIIX. in profesto
 Ss: Simonis et Judae.

Ante altare summum Sarcophago insculptum.

Miles eram regis, Praenorum stemmate claro
 Ortus, Militia nunc fruor aetherea.
 Sic nec nobilitas generis, nec firma juvenus,
 Nec vires, nec opes, rumpere fata valent.

è Schedis B. DE HUPSCH.

110.

Ibid. in Cboro Epitaph. JO. BAPT. de TAXIS obiit 1588.

Deo immortali sacrum.

Joani Baptistae Tassio ex nobili
 apud Bergomas Tassiorum Familia
 Foesseni (inclita Comitatu Turo
 lensis Civitate) nato. qui du post
 multa apud Belgas militaria
 Munia pro invictiss. Hispaniarum
 Rege Philippo praeclare gesta,
 Praefectus germanicae Legionis
 ad Bonnae obsidione expeditione
 egit, ex insidiis plumbeae glandis
 ictu infeliciter cecidit,

Monumentum hoc

Innocentius pater filio moestus posuit

7*

Vixit annos plus minus XXXVI
 obiit XII Kal. majas.
 anno D. M. D. LXXXVIII.

ex iisdem.

III.

Dusseldorpii.

Retro summum altare inscriptio superbi Mausolæi ex alabastro
WILHELMI Ducis, ob. 1592.

Illustri principi, D. Guilielmo Duci Julia, Clivæ,
 Montium, Comiti Marcæ et Ravenspergiæ, Domino
 in Ravenstein, parenti optime merito. Qui Anno
 Xti Cl. Is. XVI. Kal. Aug. natus, vitam usque ad
 Annum Cl. Is. XCII. perduxit. ineunte virili
 ætate, ob Ducatum Geldriæ, et Comitatum Zut.
 phaniæ difficillimo bello contra Carolum V. Imp.
 tanquam Dominum Belgii implicatus, postque
 triennium pace facta et serenis. D. Maria
 Ferdinandi Rom Regis, et postea Imp. F. in
 matrimonium ducta, eademque in coelum
 præmissa, Clivisque tumultata, plurimis turbis
 ob bella intestina Germaniæ et vicina Belgicum
 et Coloniese, cum antea pro conservanda pace
 publica Imperii multos soepe labores
 et consilia feliciter suscepisset, jactatus,
 tandem postquam LIII. ann. laudabiliter suis
 prefuisset, omnium dolore non Jan. senio
 confectus animam Deo opt. max placidissime
 reddidit, Johan Guilielmus unicus filius
 et Haeres moerens M. E. P.

ex iisdem.

C o l o n i æ.

*In Ecclesia F. F. Dominicanorum Epitaph. JOIS ab ANTEAGA,
Hispani. obiit 1592.*

Deo Trino et uni
Sacrum.

Johann ab Anteaga Castellano
Viro nobili Philippï II. Hispania-
rum Indiarumq. Regis cathol.
diversis in castris ac Rheni-
Gueldriq. Praesidiis Commissario
Primario ~

Qui post fideliss. ei' matri anis
XX præstitam operã, gravi ac
diuturno cofect' morbo anõ
ætatis XL. animam Christo Ser-
vatori Moerse reddidit, corp'
vero Colonia agripp. trasla-
tum hoc Loco ad. V. nonas mar-
tias anno salutis (Cl. b. XCII.

humatur

Gertrudis à Bentink Com-
jux. et Johanna Carola filiola
unica. marito opt. parentiq.
charissimo multis cum
Lacrymis moestissimae.

P. P.

ex iisdem.

*Ibid. in Eccl. paroch. S. Martini min. Epitaphium GERHARDI
PILGRUM, ob. 1593.*

D. O. M.

ac Gerhar. Pilgramo. Gerh. V. C. F.
Constantini à Liskirchen. X. Cos. Gen.

VIII. ipsi Cos. VIII. Quaes. Cens. et praef.
 urbico saepius VI Virorum Cos. procons.
 Quaes. Provis: oim. Tribu. Civium. Leg.
 Comiss. Mil. ac praef. anone perp.
 Catha. Liskirchia. C. et Richmond
 Pilgr. F. unica ac haer. P.
 è Schedis D. ALFTER.

114.

Ibid. apud F.F. Minores, Epitaph. ex marm. JOIS AVERDUNCK † 1594.

D. O. M.

Clariss. Consultiss^q.
 viro D. Johani Averdunck.
 I. U. Licent. octo successi
 ve Electorum Colon. Con
 siliario ac honestiss. ma
 tronae Annae A Nethen Pa
 retib: chariss: illi an: salu
 tis 1594 huic vero A. 1588
 in xto defunctis Liberi hae
 redes dolentes P.

Numerale positi Monumenti
 en sVb eo saXo reqViesCVnt Chara parentVM
 Corpora, qVae sVpra sCVLptā tabeLLa notat.
 ex iisdem.

115.

Ibid. apud F.F. Prædicatores Epitaph. MARIÆ ECHERIE,
Matris JOIS à BARVITZ.

D. O. M. S.

Mariae Echeriae Bartvicensi
 Belgae piae fidei. Joan. Barvicius
 Matri bene merenti posuit

vixit an. plus minus LX.
 Nascendo ut morimur, sic morte renascimur, ergo
 Ad vitam, mater, mors tibi pandit iter.
 Octo hyemes patria mecum civilia propter
 Bella aberas, patria nunc fruere aetheréa.
 è Schedis B. DE HUPSCH.

116.

Ibid. Epitaph. GUALTHERI FABRICII positum 1596.

Clarissimo ac consultissimo viro Dño
 Gualthero Fabricio J. V. Dorì ac
 Illmi et serenissimi Principis Juliacen
 Cliven et Montens Consiliario,
 nec non virtuosae Elisabethae
 ab Erverfeldt. conjugibus ac parentibus
 charissimis, pietatis amoris et observantiae ergo.
 R̄dus Dñus Henricus Fabricius sacrorum Canonum
 Dor, insignis Eccliae sti Gereonis Colonien.
 et Heinsbergen Canocus hoc Epitaphium fieri fecit
 et posuit. aō 1596.
 Juliaca vixit protector Jurip. in aula
 Eximia vsta Consiliisque valens.
 Haec Monumenta patri Doctor Fabricius affert
 Henricus tanquam munera grata Deo.
 —————
 ex iisdem.

117.

*Ibid. in Metrop. Eccles. ex adverso Sacelli S. Regum in tabula Christi
 Ecce homo. Epitaph. PETRI GROPPERI † 1596.*

Anno MD. LXXXVI. aetatis suae XLII die
 X. Febr. obiit Q: R̄dus D. Petrus Gropper
 I. V. L. metrop. ac Colleg. Ss. Cassii et Flo
 rentii, atque Andreae Colonien. et Bonnen.
 Eccl. respectiue Archnus, Praeptus, Pbyter

Cancus ac Decnus, Rmi D. Ernesti Arch̄p̄t̄
in Spirit. Vicarius. qui vivus hanc
ad excitandam populi devotionem
poni voluit tabulam. ejus anima
beatâ pace fruatur. amen.

ex Schedis D. ALFTER.

118.

Ibid. apud F.F. Minores Epitaph. JOIS WALSHARTZ ob. 1597.

D. O. M.

Ad Memoriam R. et magnifici viri D. Jōis Walschards
Tungri. s. Theol. Doctoris, ac metropolitanae Ecclesiae colōn
et D. Caeciliae p̄bri Canonici trium portionu pro Tribg
studiosis perpetuo alendis et Missae quotidianae hoc in
loco fundatoris. hic ad aeneum à se erectum et dotatum
candelabrum sepulti. executores ex aere relicto
Moerentes, et salutem animae precantes: P. P.

ao Dni. Cl. 'Is. LXXXVII.

die VI May: aetatis verò
suae anno LXI.

orate pro

eo.

ex iisdem.

119.

Ibid. apud Ss. Aplos Epitaph. SUFFRIDI PETRI ob. 1597.

D. O. M.

Ah nimis abjecte jacet hîc, tegiturque Sufridus
Aeternum decus, urbs o Leowarda, tuum.
Ille suis vivens te vexit ad aethera scriptis
Frisia: debueras ponere tu lapidem.
Non faccum: ergo ne usque viri ossa inhonora laterent,
Gaukema pro meritis praestitit officium.

SUFFRIDO PETRO,
 Leowardensi Frisio,
 U. I. C. doctissimo,
 graecae linguae scientissimo,
 libris multis editis clarissimo,
 Tribus Pontt. maximis
 et S. R. E. sui temporis praecipuis
 Cardinalibus ob doctrinam charo,
 Frisiorum historico,
 hujus ecclesiae Canonico
 populari optime de se merito,
 Gauko Gaukema Frisius Canonicus
 Aquisgran, pietatis ac memoriae causâ
 A. M. F. curavit.
 Anno MDCXI. mense Quinctili.
 decessit hydropicus.
 die Jovis X. Kal. Februarii
 Anno Christiano M. D. XC. VII.
 Hora nona matutinâ.
 sub Clemente VIII. Papa.
 Rudolpho II. Imperatore
 Ernesto Bavaro Colon. Archiepiscopo.
 et Ferdinando Bavaro.
 ejusdem Archiepiscopi Coadjutore
 cum vixisset annos LXIX.
 Mens. VII. dies VIII.
 clatus ipsâ Conversionis Pauli
 R. J. P.

ex FOPPENS Bibl. Belg. HARZHEIM Bibl. Col. p. 30r.

120.

Ibid. apud S. Andream Epitaph. CORN. SCHULTINGHII *in tabula*
lignea, in sacello S. Petri, ob. 1604.

Haec tibi Cornelium SCHULTINGH presentat imago,
 Vivum quâ vivus conspiciendus erat.

(Frfn. ven. & ü p f & Epigramm. II. 24.)

8

Robore vastus erat, canus, vultuque decorus,
 Dotibus ingenii summus, et oris erat.
 Laurenti primum docuit, post rexit Alumnos,
 Hinc gravitas, illinc dulcor et oris erat.
 Illud Apostolicae fecit hoc aedis Alumnus,
 Andreae merito praemia digna viro.
 Haec ubi pertaesus, scriptis inclaruit urbi,
 Quin orbi, ingenii dans monumenta sui.
 Ossa sub hoc saxo latitant defossa sepulchro
 Spiritus in coelo, carcere missus, agit.
 Vt LVX aXe poLI fortIs CasVra GeorgI,
 CoeLitVs à Chara Morte VoCatVs, abest.

121.

Ibid. in Lapide sepulchrali.

Anno 1604. 22. Aprilis obiit RduS
 D. Cornelius Schulting à Steinwech.
 Ss. Theolog. Licent. hujus E. Canon.
 aia ejus perpetuâ pace fruatur amen.

è Schedis D. ALFTER.

122.

Ibid. in Paroch. S. Pauli Epitaph. ARNOLDI MYLII. † 1604.

D. O. M.

ARNOLDO MYLIO

Civi Typographo, Senatori

Coloniensi,

optimo, celeberrimo, integerrimo, et

BARBARÆ BIRCKMANNÆ,

Matronae honestissimae, Conjugibus in-

timis, parentibus bene meritis,

Huic XXIV Aprilis anno Christi,

C1610XCVI.

III XVII. Novemb. anno. ClbCIV
 pie defunctis.

Arn. Marg. Herm. Mylii Birckmanni
 liberi merito lugentes P P.

Patrem anno necdum finito
 Secutus est ARNOLDUS Filius,
 Quem hic depositum lugent
 superstites,

Obiit VII. Septembris anno ClbCIV.

HARZHEIM Biblioth. p. 320.

123.

*Ibid. apud Ss. Machabæos Epitaph. S. BROELMANNI & Parentum
 positum 1606.*

Ad solius Dei Gloriam
 et aedis hujus Patronorum

Honorem, memoriam vero clariss.

proximor majorum suorum.

Optimis ciuibus JOANNI BROELMANNO

apud hanc Coloniam Claud. August. Agrippinens.

Anno post Chr. N. Cl. CCCC. XXCHXI. et
 Anno XCI. II. Coss. Gertrudi Kolginae coniugi-

bus Proanis. PETRO BROELMANNO Patric. ord.

Elisabethae Bratsfschiae conjugibus, auis.

PETRO BROELMANNO patric. ord. Elisabethae

Songinae conjugibus, parentibus cariss. cum

his sibi et conjugi incomparabili Clarae

Bachoniae Echtiae, liberis dulciss. posterisque

sortis humanae memor, Anno post Christi Nat.

Cl. Ib. C. VI STEPHANVS BROELMANNVS Agrippinen-

sis I. C. in Academia patriae per amplius quam

XX. annos professor intra numerum ordinarius.

et Canonum demum primarius, Augustâ Vicariâ

Comitiva dignitate adeptâ ponebat hunc apud

8 *

suos cineribus quietis L. L. dum ad eos aeternum
victurae redeant animulae. precibus eas, quales
optabis, tui non oblitus, adiuvā. quisquis
postea legis.

ex Schedis D. ALFTER.

124.

*Ibid. in Capitolio B. M. V. parvum Epitaph. Domicella a GALEN
Canonissa. † 1608.*

Galen.

*

Anno 1608 die 12 mensis
Januarii obiit venerabilis ac
nobilis Domicella Mechteldis
â Galen hujus Ecclesiae senior
Canonissa ac Cameraria
hic sepulta cujus aīa requiescat
in pace amen.

Eller.

*

Mengede

*

ex iisdem.

Romberg

*

125.

Antwerpia.

*Ad S. Michaelem Epitaph. PHILIPPI RUBENII Coloniensis,
Patris PETRI PAULI RUBENS. † 1611.*

PHILIPPO. RUBENIO. J. C.

Joannis civis & senatoris

Antwerpiensis filio.

magni Lipsii discipulo & alumno,

cujus doctrinam penē assecutus

modestiam feliciter adaequavit:

Bruxellae praesidi Richardoto,

Romae Ascanio Cardin. Columnae

ab Epistolis & studiis,

S. P. Q. Antwerpiensi â secretis

abiit non obiit,
virtute & scriptis sibi superstes,
V. Kal. sept. anno Christi MDCLXI.

Ætatis XXXVIII.

Marito bene merenti.

MARIA de MOY.

Duûm ex illo liberorum
Clarae & Philippi Mater
propter illius ejusque Matris
MARIE PYPELINCX sepulchrum,
hoc mœroris & amoris sui
Monumentum P. C.
bonis. Viator, bene præcare manibus,
et cogita;
præivit ille, mox sequar.

FOPPENS Bibliotheca belgica.

126.

C o l o n i æ.

*Ad S. Andream Epitaph. ex marmore THOMÆ BEHR a Lahr,
ad columnam in ingressu chovi. † 1611.*

Reuerendo ac nobili viro Thomae Behr à Lahr aedis Divo Andreae
sacrae praeposito et illustris Ss. Gereonis sanctorumq; Thæbeo-
rum martyrum ecclesiae Canonico Presbytero in ipso aetatis
dignitatisq; flore quadragesimo secundo 15 January Ao. 1611
acerbo fato praematurè abrepto hic sepulto fratres germani
moerentes amoris, honoris et memoriae ergo

P. P.

è Schedis D. ALFTER.

*Ibid. ad S. Andream ad columnam in dextro latere Epitaph. JACOBI
MIDDENDORPII ob. 1611. in renovat. ecclesiae revulsum.*

Jacobo Middendorpio Philosophiae et I. U. Doctori, Theologiae
Licentiatu in diuersis Academiis professori publico, metropolitanae

Ecclesiae colonien^{is} Canonico Presbytero atque universitatis
procancellario et Rectori, magnorum principum consiliario,
pietate doctrinâ et rerum usû clarissimo. moesti collegae
et agnati posuerunt. ut cujus ingenii aeterna sunt,
ejus corporis memoria, ne a posteris desideraretur,
nam post multos magno semper animo exantlatos
labores, variosque scriptos doctissimos libros, tandem
huius ecclesiae Decanus obdormivit in Domino.

Anno Salutis MDCXI. die mensis Januarii aetatis suae 73.

ex iisdem.

*Ibid. in Metrop. in Sacello 3. Regum Epitaph. ERNESTI BAVARI
Archiep. ex fuso cupro. ob. 1612.*

Ernestus Bavarorum
Dux inclytus, Archiprae
sul Coloniensis, Princeps Elector
Religionis columen, Publicae
pacis assertor, Patriae pater
laudatissimus, in hoc tumulo glori
osam praestolatur resurrecti
onem, suis quondam gregis se
commendans precibus.

Electus 13 maj
1583.

obiit 12 Februarii
1612.

ex iisdem.

129.

*Ibid. in Parochiali S. Martini min. Epitaph. ex marmore JODOCI
PFINGSTHORN, ob. 1613.*

Ad memoriam Jodoci Pfingsthorn, Theodori
et Gertrudis Pilgramiae F. Civis et Senatoris
Coloniensis et aedilis hujus Ecclesiae, post multi-
plices in Censoria Dignitate et Camera
Reddituaria labores piè in Christo de
functi Sybilla Wickradts uxor pio affectu P.
obiit Ao. 1613. 23 may.

ex iisdem.

130.

*Ibid. in Colleg. S. Andreae Epitaph. ex marmore ALEXANDRI
de WYSE, ob. 1613, in renovat. templi destructum.*

Adm. Rdo ac Clarissimo Do Alexandro de Wyse Doesburgesi, L.V. Dri Sti Andreae
Presbro Canco Sermi ac Rmi Archiepi Electris Colon in spualibus Vicario
gnali, sigulari et pietate et in rebus agen dexteritate praedito, in medio flo-
rentis aetatis ac fortunae suae cursu aliis inserviando consumpto, et immaturè
abrepto executores moeretes perpetuae memae, honoris ergo hoc mo-
numentm ex testamento posuerunt Anno M. DCXIII.

infra

Vita vale, mundus valeat, non vos mihi vita,
Sed quam despicitis mors mihi vita fuit.

ex iisdem.

131.

*Ibid. ad Agnellum auf der Burgmauer Epitaph. CASPARI
ULENBERGII ob. 1617.*

D. O. M.

Manibus

Caspari Vlebergi Lipp. s. Th. L. D. Columbae paroch.

Gymn. Laur. reg. qui cum haereses exemplo. verbo.
 Scriptis. oppugnasset. Ss. Bibl. in linguam. germ.
 translationi invigilaret, pietatis integer.

laboris constans. omnium virtutum plenus.
 obdormivit in Domino Ao. M. D. C. XVII.

Mens. Febr. die XVI.

aetatis suae.

Ao. LXVII.

Henricus

Franken Sierstorffius

Gym. Laur. Regens

antecessori

P. C.

ex iisdem.

132.

Ibid. in Eccl. F. F. Praedicatorum Epitaph. JOIS FRANC. Bar.
de BARWITZ, ex marmore nigro, ob. 1620.

D. O. M.

Illustriss: Dnus Joannes a Barvitz, Baro
 in Fernemont, D. in Douschi, Berlette et Gilgenberg
 hic jacet at non tacet

Superstites famâ, virtutes mori nescias Eloquiz erga Deum
 RELIGIONEM, PIETATEM

Erga MATREM NOBILISS. MATRONAM MARIAM AB ECKER

Quam primis belli civilis motibus è Belgio patria Coloniam Agrippinam
 ob catholicam Religionem in exilium ant asylum eduxit et amorem filialem
 ita religiosè observavit, ut quamvis plurimor principum litteris ad aulica
 officia sollicitaretur, oia matris obsequiis postponeret, usque dum anno quingenteo
 octuagesimo piissimè defunctae hoc ipso tumulo parentasset. nec diu post

SAPIENTIAM

Viri sereniss: Duces Bavariae Guilielmus et Ernestus delitescere non
 permiserunt, sed consiliis arcanis adhibitum ad Parmensem in Belgium, ad
 Pontificem
 Romam, tandem ad Imperatorem in arduis negotiis ablegarunt Pragam, ubi

PRUDENTIAM

Divus Rudolphus secund. amplexus eum sibi charissimum et consilii intimum
 totos viginti sex annos raro vel unico apud ipsum exemplo retinuit, nec
 minus succedentibus

Divis Matthiae et Ferdinando secundo gratus iisdem dignitatibus condecoratus
 trium Imperatorum consiliarius intimus ablegatione ad sereniss. Archiducem
 Albertum

in Belgium finitâ, reditam ad aulam et Dnm suum meditans hic Colonia
 lethali catharro

septuagesimo quinto aetatis, saeculi milles: sexcentes. vigesimo anno correptus
 mundum

mundo reliquit aeternâ aulâ, et felicitate quam vivus exemplari devotione
 coluerat

fruiturus, exuvias mortalitatis matri hoc loco reconditae associari voluit

vis plura scire Viator

Caesarum aulam et archiva orbemq. christianum, imo

et alios perquire et invenies, sed interim

optimae matris

et

Pii filii manibus benè

apprecare.

ex iisdem.

133.

*Ibid. Inscriptio Altaris Marmoris S. Sebastiani, quod donum fuit
 prænominati D. a BARWITZ.*

D. O. M.

Beatissimae Deiparae Virgini et omnibus Coelitibus

illustrissimus et excellentissimus D. D. Joannes

Franciscus à Barwitz, Baro de Fernemont et

Schlawa, Dominus in Pirschkaw, Gilgenberg

Douschy et Berlette, sacrae caesareae Majestatis

consiliarius aulae Bellicus, generalis rei Armamen-

tariae praefectus, colonellus, nec non Ducatus

Glogoviensis supremus capitaneus.

Hoc altare posuit.

ex iisdem.

(Ehrn. von Hüpfisch Epigramm. II. Th.)

9

134.

*Ibid. in Colleg. B. V. ad Gradus Epitaph. GEORGII BRAUN,
Decani B. V. ad gradus, sub grandi pictura. Obiit 1622.*

Admodum Reverendus et Magnificus
Vir ac Dominus GEORGIUS. BRAUN
Agrippinas, hujus collegiatae Ecclesiae
B. M. V. ad Gradus per 37 annos Decanus,
et Archi-Diaconus Tremonlensis optimè
meritus, hoc epitaphium in sui
memoriam unà cum aliis legatis pi-
arum imaginum ac contemplationum
picturis, Ecclesiae suae donavit, aetatis
81. obiit, anno salutis nostrae 1622. die
10. Martii, sepultus hic in sacello s.
Nicolai: cujus animae Lector benè
precare.

ex HARZH. Biblioth. p. 89.

135.

*Ibid. in templo Franciscan. ad Olivas Epitaph. ex marmore nigro
THEODORICI B. a RECK. † 1624.*

D. O. M.

Anno 1624. die 20. Novembris.

Praenobilis ac strenuus Dominus Theodorus a Reck in Curl, serenissimi
Archiepiscopi et Electoris Coloniensis praecipuus et intimus consiliarius
pro Religione catholica et romano Imperio multis et gravibus labo-
ribus exantlatis piè in Domino mortuus est.

Ex Schedis D. ALSTER.

136.

Ibid. in aede sacra ad Corpus Xpi in Lapide sepulchrali Epitaph,
FRANC. DUSSELDORP. † 1630.

D. O. M.

Adm Rdo ac clariss. D. D. Franciscop
Dusseldorp, Lugduno Batavo, Juris
utr. Lic. qui postmodum Theologus
et Sacerdos. post insignes in
Apostolatu patriae, nec non Cliviae
praestitos labores. dum quae ingenii,
natalium et fortunae bona. ac his
conjunctos Apostolici muneris
virtutes sequitur. gloriam tandem
fugit. senio quietem contem-
plationis sectatur. vir cele-
berrimus. ignotus Coloniae
mortuus est 23. Marty Ao 1630
Executor hoc monumentum
posuit.

à Schedis B. DE HUPECH.

137.

Ibid. ad S. Gereonem Epitaph. ZACHARIAE ab HORRICH,
Officialis ob. 1633.

Ao 1633. 13. Novembr. adm. Reverendus
Nobilis et clarissimus D. Zacharias ab
Horrich, J. U. D. sermi Principis et
Electoris Colon. Officialis, Metropolit.
et illustris Colleg. s. Gereonis Ecclesia-
rum respective Scholasticus et Cano-
nicus ab hac mortali vita transiit
ad aeternitatem at. suae 73.

ex iisdem.

138.

Novesii apud portam Hessepors. 1651.

Sexto quintileis nonas ope virginis almae
Hassius ex nostris sedibus his abiit.

ex iisdem

139.

*Coloniæ ad S. Andream, ad columnam chori Epitaph. MAT-
THEI HOEN, Decani, ob. 1653*

Adm. Rdo Amplissimo ac Eximio M. N. ac Dno Matthæo
Hoen Nouesien. A. A. L. L. Philos. ac Ss. Theolog. magist.
Doctori. profess. ord. publ. Decano ac Rectori magni
fico, viro libris editis et calamo posteritati foe-
licissimè commendato, claro. hujus valde insignis
collegiatae s. Andreae et Paroch. s. Pauli eccliaru
annis rpe 40. et 16. Decano, Pastori et Camerario
digno, vigilantimo avunculo suo et Patrono executores
et haered.

FataLis Matthæe tibi noX aLtera AprILis
FLVXerat, at CLerI LVX fvIT eCCe nItens
P. P.

140.

In lapide sepulcrali ante gradus chori.

Morlor pIe ChrIsto, Deo et PoLo.

Hic in Domino requiescit,

Adm. Rdus, Amplissim. et Exim. Dnus
Matthæus Hoen, Ss. Theol. Doctor insig.
nis huius Colleg. Decanus. vir libris editis
et calamo posteritati consecratus, cuiq aia
commendata Deo in aeternum maneat.

ex iisdem.

Ibid. in atrio templi S. Gereonis Epitaphium ex nigro marmore
 KOENIGSECKIORUM. 1663.

Homo proponit, Deus disponit.

R. et Illm^g D. Berchtoldus
 Comes in Koenigseck et
 Rottenfels, Dominus in
 Aulendorf et Stauffen
 Electoralis Colon. et Archie
 piscopal^s Salisburgen
 Ecclesiarum metrop^s respe
 Praepositus, Thesaurarius et
 Capitularis, nec non Illris
 Collegtae s. Gereonis
 Decanus, Electoris
 Colon^s et Archiep^s Sa-
 lisburgen^s consiliari^s in-
 timus obyt Ao 1663 die 23
 mensis feary aetatis suae
 quorum animabus

Rmus et Illm^g D. Georgius
 Franciscus Comes in
 Koenigseck et Rottenfels
 Dominus in Aulendorf.
 et Stauffen metropolitanae
 Coloniensis et Gathe-
 dralis Argentinensis
 Capitularis, nec non
 Decanatus Illris
 Collegiatae Ecclesiae
 sancti Gereonis
 electus et confirmatus
 Coadjutor etc. obyt
 Ao 1658 die 30
 jantuary aetatis suae
 51
 Deus sit propitius

Ex iisdem.

Ibid. in aula Theologica Elogium JAC. de GROOTE. † 1663.

Sacra Facultas Theologica.
 Domino Iacobo de Groote, mercatori, duarum
 Theologicarum pro Doctoribus ecclesiasticis et pro
 Theologiae Candidatis septem Catechistarum, quarum
 Tenor in cista facultatis et archivio amplissimi
 Senatus ad s. M. M. Lectionum Fundatori
 Die sanctorVM soLenni obeVntI.
 domino suo Maecenati
 Monumentum hoc posuit Anno 1663.
 Iacobo de Groote mercatori Catechistarum

Theologicarum et septem Catechistarum.

Die sanctorum solenni obitu,

Christe Deus largire quietem.

à Schedis B. DE HOPSCHE.

143.

ELOGIA Nobilissimae Virginis ANNAE MARIE a SCHURMAN,
nat. Coloniae 1607. † 1678.

Quae tibi Diva parens generis? num docta Batavis
Te peperit Carmenta tuis? titulosque virorum,
Doctrinaeque decus debet natura puellae?
Scandis Apollineos colles virguncula prisca
Excidimus jam laude viri. vilescimus ultra
Faeminaque ingenio nostros transcendis honores.
Mirabor magis? an rerum portenta dolebo?
Num dicam peccasse jovem? vel mascula miris
Inverti simulacra modis? Sempromia nobis
Altera, et Arctoo melior sub sidere Sappho
Nascitur, atque novam protrudit Pallada terris
Iuppiter et veteres mulier scrutatur Athenas.
Non Latium, non Roma satis, non sufficit uno
Ore loqui, minor est simplex facundia votis
Virginis, Argolicas etiam (proh numina) voces
Anna legit, sociatque suum cum Cecrope Belgam
Si mirum antiquae committi scripta Corinnae
Haec etiam, quod scribat, habet. si conscia rerum
Prodidit exactis Manto sua carmina seclis,
Egregiumque aliquid grandes cecinere Sybillae
Et Mariae mens ista potest. sociata marito
Polla fuit, juvitque sui commenta poetae.
Nec minus illa virum studiis succurrere posset,
In socios admissa thoros. quid Belgica jactas
Belligerasque rates. et magno Principe fultas
Imperii crescentis opes? quid didita famam
Praelia? barbaricis oneratas mercibus alnos

Totque novis passim laxatas moenibus urbes?
 Hic majora stupe. rarum Batavia nomen
 Conficit una tibi. Praestat facunda virago
 Tot titulis, fastusque leves virtutibus anteit.
 Nec precium jam sexus habet. cum virgine docti,
 Communes animos geritis. vilissima nostri
 Portio nostra manet. Solis discernimur, cheu
 Corporibus, geniumque viris confundit et artes,
 Et, qua nos sapimus, vir dici parte meretur

Quid dignum te; Virgo, loquar? veneranda pudori.
 It juxta doctrina tuo, castissima mores
 Vita probat. Doctam submissa modestia mentem
 Flectit et ingenuos decorat reverentia vultus.
 Quis thalamos, formosa, tuos conscendet amator?
 Ridebis cui sponsa viro? cui nupta marito?
 In Batavis si phoebus amet, te conjuge Daphnen
 Negligat, et tali cupiat se jungere Divae.
 Dos tua tot fuerint artes, prudentia, virtus
 Dos tua tot fuerint linguae, tua gratia, candor,
 Simplicitas et quicquid amant scivisse Camoenae

Anna (fatebor enim) non me tua nomina tantum
 Afficiunt, vatemque trahunt; sed quicquid in ista
 Virginitate queat summum flexisse Tonantem,
 Suspiciamus, Musisque placens me tangit honestas
 Scribimus haec, loquimurque tibi si dicere coram
 Cogerer, haerent forsitan suspensa poëtae
 Verba, nec ad solitas fluere mea carmina leges.
 Sin minus illa placent, et si magis oscula vester
 Sexus amat, nos illa domi debere putabis
 Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.

CASP. BARLAEUS Heroicor. Lib. III. (Nob. Virg. M. A. à SCHURM. Opuscul.
 hebr. graec. lat. etc. pag. 221. seq.)

Parturiunt jam bella scholas, lituosque tubasque
 Inter, Apollineas fabricat aula domos
 Nascitur, et mediis Sapiencia gliscit in armis
 Nec jove, sed Getico patre renascor, ait

It ducibus doctrina comes, cum milite Phœbus
 Ambulat, et Clarias vindicat hasta Deas.
 Ipsa novos juxta gradiens Bellona magistros
 Mitigat ingenii vim rabiemque sui.
 Et cuperet pugnare minus, nisi templa focosque
 Acer et indomitus sollicitaret jber.
 Exorsa est jam mitra loqui, ruit aemula laudum
 Et valida pubes ambitione calet.
 Migrant in terras Superi, Pietasque Themisque
 Ingentemque sonant pulpita sacra Deum
 Nec cessat Medicina loqui, formantur in artes
 Pectora et effigiem cuncta scientis habent,
 Nos fecit natura rudes. Cultura, laborque
 Expolit, haec hominem cura secunda facit
 Bis gigni debet sapiens. Bis reddier orbi,
 Nec nisi cum poterit se genuisse, sapit
 Quod stamus Batavi, Phoebus debemus et armis
 Hanc geminam supplex Belgica poscit opem.
 Auriacus quod servet habet; quod servet Apollo,
 Hic anifos nobis asserit, ille lares.
 Trajectine, tuis coeptis intervenit Anna
 Annuit augurio nobilis Anna suo
 Jam reoit et virgo. Redeunt miracula terris,
 Pone videt vates ire puella suos
 Desinimus nos esse viri. Fit virgo, quod olim
 Nos fuimus, vatum nomina virgo rapit,
 Jupiter hanc dona sexu meliore puellam
 Vel dic, attonitis omnibus, esse Deam
 Pallada dic, non quae trenebandam concutit hastam
 Seu quae nascentem concutit ore scholam.

C. BARL. Elegiar. Lib. III. (Nob. Virg. M. A. à SCHUMM. Opusc. hebr. graec.
 lat. etc. pag. 523. seq.

Ad nobilissimam & varia Eruditione celeberrimam Virginem,
ANNAM MARIAM a SCHURMAN.

Grandia foemineae sortis portenta superbus
Defuncti seculi concelebravit honos
Sed quas cantatis, sparsim natura puellis
Partitas variae contulit artis opes:
Arduaue excelsae mentis miracula in una
Dum collecta videt virgine, tota stupet.

ALIUD

Materies laudis titulos diducta per amplos
Eloquii ornatu liberiore tumens.
Nonnunquam ingenio scriptoris plurima debet;
Atque affectatus spargitur arte stupor
Sed SCHURMANNA, tua quicquid de mente refulget,
Ingenii rara nobilitate potens
Attoniti praeconis opes perturbat, et infer
Justa tuae laudis vatibus horror inest.

ALIUD

Quae toties laudem meritis ingentibus aequat
Eloquii virtus mascula, muta silet,
Dum generosa tibi tentat praeconia, et ausu
Dispare inexhaustum lambere gestit opus.
Depositum coeli, tot in una virgine dotes
Sola tibi suppar scribere virgo potest.

ISAACUS GRUTERUS (A. M. a SCHURM. Opuscul. p. 244.)

CONSTANTINUS HUYGENIUS,

in Epigrammatibus.

De facie gratum est: sed enim, bis quinta Dearum
Cur magis illustri parte stupenda lates?
Pingere se incertam nequit, quae, mobilis usque
Et nova, non cessat se superare manus.
Nec lateo qua parte tamen, si coeperis esse
Lector, ubi inspector desinis esse mei.

(Hrn. v. Hüpfers Epigramm. II. Th.)

10

Mente, manu vultum retuli, plus litera pinxit
Scripta refert mentem litera, picta manum.

IN EANDEM

Hactenus una fuit, furto datur altera Phoenix
Publica privatum gratia crimen habet.
Quam bene non prodit, quae se, fugiendo, fatetur
Dextera Phoenicem surripuisse sibi!

IN EANDEM

Anna. fatebor enim, poteras plus picta placere
Formaque non sculpti gratior aeris erat
Sed magis sculpta places. Ajunt venire puellam
Picta cui multo mala colore nitet.
Quae tantum virtutis amans, ignorat Amantem
Cui specie, si fas, non placuisse, placet,
Quae paucis non dura viris si nupserit, unis
Ingeniis uno nupserit ingenio
Quae mens tota, velit sola se mente videri
Membra supervacui ponderis instar habet.
Psilothro niteat, cretam ferat oblita? scalpi
Debit, et scalpi debuit ungue suo.

A. M. à SCHURM. Opuscul. hebr. etc. p. 326.

Incomia clarissimæ, doctissimæque

A N N E M A R I Æ a S C H U R M A N

Musa sibi pretium semper, meritisque superbis
Doctrinae debetur honos. Quid vivere longum
Fert homini, si vita procul melioribus ausis.
Desidia, ac turpi nimium correpta veterno
Torpeat, et dubii tempus breve prodigat aevi?
Explorant AUGUSTA viros. Quid foeta triumphis
Gloria, quid saturae cocco, vel murice vestes?
Quid Regum tabulata, et celsis fulta columnis
Atria? barbaricoque auro radiantia circum
Tecta juvant, Tyriis intus decorata tapetis?
Cuncta cadant, pereuntque et queis Fortuna superbit.
Tempus edax rerum, in cineres, et tristia vertit

Funera. Tuque olim toti spectabilis Orbi
 Roma triumphatis quae gentibus aspera cunctis
 Jura dabas, legesque ignotis effera terris
 Quae fractos didicere tuo submittere fasceis
 Imperio, quid tanta tibi molimina rerum
 Victricesque aquilae? quid tot comitata trophaeis
 Bella dedere? truces quid debellasse tyrannos
 Profuit, atque armis populos domuisse potentes?
 Victa jacens ignota tuis. Quàm nescit eodem
 Stare diu fortuna loco! quàm quidquid in alto est.
 Labitur, ingentemque trahit sors magna ruinam!
 DOCTRINAE stat fixus honos. Musisque perennat
 Gloria, Pieridumque decus, dum transvolat annos,
 Aeternum sibi longa parat post secula nomen
 Captet Avarus opes, petat Ambitiosus honores
 Et trabeas votis ardentibus ambiat. At tu
 Rectius ô quanto Aonidum SCHURMANNA Sororum
 Delitiae, quae desidias, et mercida luxu
 Otia, degenerumque nimis contagia morum
 A cunis exosa tuis, pietatis amorem
 Materno cum lacte bibis? pia semina laudum
 Virtutumque exempla dabant, generosa parentum
 Nomina. Mox tacito paulum provecior aevo
 Doctrinae (neque enim piguit subiisse labores)
 Fundamenta jadis, studiisque intenta, tenellam
 Aetatem antevenis meritis, progressibus ornas:
 Impatiensque morae, doctas praetexta Camoenas
 Aspicit, et primis Pallas se ostentat in annis
 Ingenii praesaga tui, laudisque futurae
 Entheus ardor agit, docilimque per ardua ducit
 Mascula vis, haud tarda sequi, quacunque patenti.
 Ad Musas datur ire via. Nox omnis in usu est,
 Et lucis pars nulla vocat: preciumque labori
 Ponis, et Aonias meditaris pectore lauros
 Doctrinae securâ tuae: generosa calorem
 Mens stimulat, virosque acuit. Velut intus aquæ vis
 Cum furit, et magno oppositam premit agmine molem.

Perrumpit discenda labor; stant praemia coeptis
 Virtutemque rependit honos: non in via rerum
 Culmina deterrent animum, sed ut altus Olympi
 Celsior exurgit vertex, cum nubibus actos
 Praecipitat nimbos, et rauca tonitrua coelo:
 Libera sic tibi mens per tanta negotia victrix
 Emergit, similisque sui. Tu conscia rerum
 Dic mihi Calliope (nec enim sine Numine tantus
 Virgineus se prodit apex, et gloria Nymphae)
 Dic linguas quas UNA tenet, quas ore rotundo
 Prompta loqui, doctisque simul committere chartis
 Audet ovans. Te saevus Iber, te Teuto, Britannus
 Nympha stupent, teque Hebraeae, Latiaeque Camoenae
 Suspiciunt, te Celta colit, te solibus ustus
 Laudat Arabs, atque una inter ditissima linguis
 GRAECIA miratur tantas in Virgine dotes.
 Rarus honos! Quid enim potuit sublimius unquam
 Foemineo prodire sinu? Quid dignus? At nec
 Hoc durus stat sine labor. Praeconia poscit
 Ingenitus majora pudor: juvenilibus annis
 In linguis sudasse parum, mentemque, animumque
 Nobilior jam cura coquit, nec sufficit uno
 Eminuisse modo. Magni praecepta Platonis
 Doctaque scrutari Stagiraei scripta Magistri
 Est animus, dum Fata fiunt, Sophiaeque latentis
 Arcanas penetrare vias. Academia, nec non
 Jam Latium, jam Stoa placent, jam Cecropis arces,
 Brachmanumque scholae: dum non nisi splendida spiras,
 Aeternumque struis ventura in secula nomen,
 Dumque artes, ex arte trahis. Quis mente repostas
 Virginea virtutis opes? quae Musa labores
 Digna canat? seu vasta juvat confinia celsi
 Ingenio lustrare Poli, gelidumque Booten,
 Eridanumque Lyramque Aquilam tum quidquid ab alto
 Naturae miratur honos: seu viscera terrae
 Rimari sit cura tibi, pecudesque, ferasque
 Aut plantas quas foeta parit, pictasque volucres
 Indigenasque maris, medioque natantia ponto
 Monstra, tui totidem sunt argumenta laboris.

144.
Amstelodamii, *Epitaph. JODOCI VONDELII, in Ecclesia
nova. Obiit 1679.*

Hic est Vondelii tumulus. Non; ille Maronis,
Et Flacii, et Sophoclis, contegit ossa lapis.
Parce quiscenti cineri gravis esse viator:
Hâc super imposito nec preme saxa pede.
Iste locus sacer est; gressus averte, locumque
Attonitus multâ religione cole.
Utque decet venerare senem, venerare Poetam,
Qui cunctos aevo vicit et ingenio.

Aliud ibidem.

Vir Phoebus et Musis gratus Vondelius hic est.

HARZHEIM. Biblioth. Colon. ex FOPPENS.

145.
Coloniæ ad S. Andream in Sacello S. Petri in lapide sepulchrali
Epitaph. JOANNIS SYBERTZ, Canon. † 1679.

Admodum Reverendus et
Eximius Dominus Joannes
Sybertz Wanlonensis Ss
tae Theologiae Doctor et
Professor publicus, Collegtae
hujus Ecclesiae Canonicus
Presbyter pie in Domino
obdormivit Ao 1679 30. Aprilis
cujus aia requiescat in pace.

è Schedis D. ALFER.

146.

*Ibid. ad S. Cunibertum Epitaph. PAULI AUSSEMII ex nigro
marmore ppe Altare S. Dionysii. † 1679.*

D. O. M.

PAVLVS AVSSEMIVS

Coloniensis

EPISCOPVS ARMIRIENSIS

Metropol. Elect. ecclesiae Colonien.

Canonicus. Presb. Senior capitul

Huius Archidiaconalis

DECANVS

Sermi et Revmi Princip. Elector. Colon.

MAX. HENRICI, BAVARIAE DVCIS

VICARIVS in Pont. et spirilibz GENLIS

Consilii Ecclesiastici

PRÆSES.

Almaeq. Universitatis

RECTOR.

AIAM, et ex hoc loco. beatæ resurrectoi CORPVS

Ano Dni M. DCLXXIX aetatis suae LXIII.

Die 24. mensis Novembris.

Ex iisdem.

147.

Ibid. in Metrop. Sacello S. Michaelis, in lapide sepulcrali Epitaph.

FRANC. EGONIS Ppis de FURSTENBERG. † 1682.

D. O. M.

sVbsIste VIator

e parVo, qVoD speCtas, saXo

Magna Lege.

Illustrissimus, Reverendissimus
 et celsissimus Dominus
 D. FRANCISCVS EGON
 Episcopus Argentinensis,
 S. R. I. Princeps
 Metropolitanae huius ecclesiae
 Decanus.

Princeps de Furstenberg,
 Landgravius Alsaciae, Stulingensis
 et Bapenbergensis, Comes
 in Heiligenberg et Wertenberg etc.
 qVoDCVnqVe VIVens MortaLe habVIt
 hoc in sacello deposuit.

Ut in suis quiesceret beneficiis
 magnitudo gloriae,
 animi constantia, sapientiae celebritas,
 morum amabilitas.
 Dilapidant lapides et durum singula marmor,
 Non aetas Petram Principis ulla teret.
 Hic in historiis, in cordibus undique vivet,
 Mentis hos Montes perpete voce canent.
 Aeternum vivent aquilae, quae sicuti spes est,
 Justitiae solem, qui videt omne, vident.
 reLICItEr MorItVr
 qVI In Deo VIXIt.

Ex iisdem.

148.

*Ibid. in atrio templi S. Geveonis Epitaph. JOAN. HENR. de ANE-
 THAN, uffraganei. † 1693.*

Sta viator et lachrymis publicis adde tuas,
 Utrasque meretur jactura publica.

Hic jacet qui semper stetit
 JOES HENR. D'ANETHAN D'INDERSBORN,
 fuit dum viveret

Epûs Hierapol. Vicar. gener. et Suffraganeus
 Hildesii, Trevisis, Colon. Principis Elector.
 Colon. in Spirit. Coadminist. et Consil. intimo
 Metrop. Eccles. et illr. S. Gereonis Respé Scholast.
 PRÆPOSITVS GOSLARIÆ etc.

Perfunctus magnis honorib9, superavit quos gessit,
 Meruit etiam quos non gessit,
 Quos obivit, non ambivit.

Tota ejus vita fuit Beneficentia.

Nam Epûs 27 annis pertransiit benefaciendo.
 Mortuus est die 18 Juny 1693. anno aetatis 65.

Vivit adhuc fama ejus post fata,
 Virtus post funera,

Post obitum gloria, post abitum memoria.

Pars melior, anima, coelo assueta

Quo ire consueverat, ivit.

Abi viator et Disce

Sic mori tempori, ut vivas aeternitati.

Ex iisdem.

149.

Ibid. in Capitol. B.M.V. Epitaph. ANNE SALOME L.B. de BERGE
cond. TRIPS ex marmore. † 1693.

*	Mors tollit Legem,	*
Trips.	tollit cum paupere	Hoen.
	gregem.	
	* * *	
*	Anno 1693 den XI Decembris ist	*
Holzet.	zwischen XI und XII Uhren Mit	Balliet.
	tags die Hochwrd. Hochwohl	
*	gebohrne Fraw ANNA SALOME	*
Ley.	gebohrne Freyfraw von Berg ge	Horion.

*	nant Trips zu Niederlinteren	*
Eynaten.	des Hochadl. Stiffts B. M. V. Hier in	Spontin.
*	Capitolio Zeit Lebens gewesene Frau	*
Hinsbergh	Abtissin gottseel. im Herren	Moperting
*	entschlaffen	*
Aldenbrük	Requiescat in pace.	Geves.
*		*
Haack.		Schalloun.
*		*
Gulpen.		Busseuton

Ex iisdem.

150.

*Ibid. ad S. Andream in lapide sepulchrali prope Sacellum S. Silvestri,
Epitaph. Fratrum de BRUIN. † 1694.*

Sta viator, et precare requiem
Germanis fratribus

AA. RRdis et Prænobilibg D. Dnis
Ferdinando de Bruin
Archidiaconalis Collgtæ Bonnensis
Canonico Presbytero.

Ao 1691. 17. Decembris. nec non
Damiano Henrico de Bruin;
Pronotrio Aplico, J. V. Doctori
Hujus insignis Colltæ Canonico
simil. Presbytero.

Ao 1694. 1. Januarii
mortuis, hic sepultis, qui
sicut in vita dilexerunt se, ita
in morte non sunt separati.

Ex iisdem.

(Hrn. v. Hüpfch Epigramm. II, Th.)

11

151.

*Ibid. in Capitulo B. M. V. Epitaph. Abbatissæ de WOLFF MET-
TERNICH in Gracht. † 1693.*

Metternich. *	D. O. M.	Hall. *
Schlickum. *	Anna Adriana Baro nissa Wolff Metternich in Gracht Prænobilis Col legiatæ hujus Electa et Confirmata Abbatissa in viviis hoc quod aspicias monumentum post mor tem sibi erigi mandavit	Horrich. * Nesselrode. * Spies. * Wallpott. * Nesselrode. *
Buschfeld. *		
Forst. *		
Hochsteden. *		
Horrich. *	Anno M. D. CLXXXVIII	
Hazfeld. *	Die IX Mensis Juny ætatis vero suæ	Gimnich. *
Harff. *	A. LXXVIII.	Dongart. *
Ex iisdem.		

152.

*Ibid. in Tarochiali B. M. V. ad indulgentias Epitaph. ex marmore nigro
MARIE ELISAB. Com. de WOLCKENSTEIN,
Abbatissæ S. Ursulæ. † 1699.*

Anno 1699 9 Aprilis
obiit

Reverendissima et illustrissima
Dna Maria Elisabetha
Comitissa de Wolckenstein
et Rodenegg
Illustris Collegiatæ S. Ursulæ.
Per 18 annos Albatissa
Decanissa in Vreden.
Canonissa in Essen.

Hic sepulta
cuius anima requiescat
in Pace, Amen.

Ex iisdem.

153.

*Ibid. in Ecclesia S. Andreae ante sacellum S. Sylvestri in lapide
sepulcrali. † 1702.*

Adm. Revdus Praenlis et amplius
D. Franciscus Buschman I. V. Ltus
Protus Aplicus insignis Coll. Ecc.
S. Andreae Decanus, sermi et Revi
Principis Electoris Coloniensis
Sigillifer major, aetatis suae
Anno 46 obyt 22. Septis MDCCII.

Ex iisdem.

154.

*Ibid. in sacello B. M. ad Indulgentias Epitaph. MATHIÆ VELTZ ex
nigro marmore. † 1706.*

Adm. Rdus D. Matthias Veltz
von Bullingen aetatis 87 An-
norum Metropolit. et illustris
Stae Ursulae Ecclesiarum
Coloniens. Canonicus, Vicarius
et utrobique Senior. Fundator
in Metropol. 5 ad S. Ursulam 3
et hic 3 Sacrorum. obiit Ao
1690 13 Marty. requiescat in pace.
Adm. Rdus D. Joes Nicolaus Veltz
von Bullingen Protonots Aplicus
illustr. Eccliae Stae Ursulae
Canonicus aetat. 63. sacer. 38.
Annor. obiit Ao 1706 Die 23 April.
C. A. R. I. P.

II *

1700 in Profesto S. Jois Baptistae
 obiit Adm. Rds D. Joes Wilhelmus
 Lamberti ex Wirtzfelt aetatis
 46 annor. illustr. S. Ursulae Canonico
 et hujg Eccliar Pastor. requiescat in pace.

Ex iisdem.

155.

Ibid. in Metropol. in parte exteriori cbovi Epitaph. ex marmore
 ADAMI DAEMEN, Vic. Apost. † 1717.

Ad majorem ei gloriam
 Rmus D. Adamus Daemen
 Amstelod. Archiepis. Adrian.
 Metrop. elect. huj. ecclesiae.
 San. Capit. Collegiat. Sti Andreae Praepositus
 et Archidiaconalis Embricae Decanus.
 Camerae rationariae Praeses. per foederati Belgii
 Provincias Vicarius Apost. a Papa Clemente XI.
 constitutus, pro sedanda tempestate cessit
 officio et vita

Anno 1717 mensis Decembris die 30ma
 Vivens hoc monumentum sibi posuit
 transeuntium pia suffragia indesinenter postulat.
 Quae si indulserint, erit et eorundem securior
 hinc transitus ad aeterna.
 Mors certa nulli, mors certa incerta sequentem
 cura locet tumulum, qui sapit, ante sibi.

Ex iisdem.

156.

Bonnæ, in Parochiali S. Martini, ante pedem summæ aræ JOIS
 FRID. L. Bar. de KARG, ob. 1719.

In memoriam Reverendissimi, illu
 strissimi ac Eximii D. JOANNIS.

FRIDERICI. KARG. L. B. à Be-
 benburg, D. in Kirchsletten, Abbatis in,
 Monte S. Michaelis in periculo maris,
 Serenissimi ac Reverendissimi Domini Josephi Clementis
 Archi-Episcopi et Electoris Coloniensis
 Ministri statûs et supremi Cancellarii,
 qui suo licet nomine satis clarus, quantus
 vir fuerit in rebus agendis, justitia ac
 dexteritas, legationes etc. ac plurima ar-
 dua feliciter absoluta negotia demon-
 strant, quique de principe suo gloriosis
 exantlatis laboribus optimè meritus,
 pie in Domino obdormivit ultimâ No-
 vemb. anni 1719. aetatis 72.

Hæres et Legatarius Altare majus
 hujus Ecclesiae et monumen-
 tum hoc FF.

è Schedis B. de Hursch.

157.

Coloniæ in Colleg. ad S. Cunibert. Epitaph. JO. HOLZEMII.
 † 1721. ex albo et nigro marmore.

Iste

qVI per hanc ViAM InCeDIs VIator
 per quam jam inde a dimidio incessit saeculo
 JOANNES HOLZEMIVS

Hujus aedis Canonicus Capit. Senior
 et SCHOLASTICVS.

Archiatrorum in variis Principum Elect. aulis
 et in hac Urbe MEDICORVM

Filius, Nepos, Pronepos, Frater.
 viri benefici magnitudinem lege
 et uberem messem collige.

Dimidio ea egit saeculo, quae vix ulli toto.

Amori hujus aedis totus vixit.

In choro nil, quam confratres et se gratius vidit.

Horis matutinis vix unquam abfuit.

Mobiles fortunas suas immobiles redditurus

Huic aedi, quae non posset mori, attribuit.

Et ex eis luculenta dote illustravit
AVrorae DILVCVLVM.

Abi Viator

Et pro eo preces, ac ei laudes offer.
Qui sic ornavit templum et tibi exemplum
vixit, anno LXXV devixit 21 gbris
CapItVLVM grata VoLVntate
aDornabat
R. I. P.

Ex Schedis D. ALFTER.

158.

Ibid. Inscriptio supra portam Domus Anatomicæ 1721.

Theatrum Anatomicum	Archetypon pictor, sculptor et
Haec est	artis habet
Quae medicis servitque Palestra	Hic vitae vitium vitare volentis
Chirurgis,	imago
Corporis hic monstrant ossa	Ipsamet hac habitat mors sine morte
quod ora docent.	domo.
Hic privata capit, capit hic republica	Deo
fructum	et saLVtIs pVbLICae gratia
	erIgt MagIstratVs.

Ex iisdem.

159.

*Ibid. in Metrop. in lapide sepulchrali Epitaph. JOS. CLEMENTIS
Bavari, Archiep. ante facellum 3. Regum. ob. 1723.*

Sub hoc marmore
Reconditae jacent exuviae
Rev. et Ser. Principis et Domini
JOSEPHI CLEMENTIS
D. G. Archiepiscopi Coloniensis
S. R. I. per Italiam Archi-Cancellarii
Principis Electoris
S. Sedis Apostolicae Legati nati
Epi et Principis Hildesiensis et Leodiensis
Administratoris Berchtesgadensis
Utriusque Bauariae, superioris Palatinatus,

Westphaliae, Angariae et Bullonii Ducis.
Com. Palat. Rheni, Landgravii Leuchtenberg.
Marchion. Franchimont. Comit. Lofs. Horn etc.

Qui Anno

MDCLXXI die V Decembris natus

MDCLXXXVIII die July

in Archiepiscopum electus

ac demum Anno

MDC. XXIII die VII Novembris

animam Creatori reddidit

R. I. P.

Ex iisdem.

170.

*Ibid. in ambitu P. P. Carthusianorum, CHRISTIANI AUGUSTI,
Saxoniae Ducis, qui ob. 1725.*

Binas hujus ambitus alas cum fenestris, integri verò pavementum fieri
nec non rectorium cum camera hospitum etc. renovari fecit

CHRISTIANUS AUGUSTUS

Dei gratia Coadjutor Pri

matus Regni Hungariae, et Archi

Episcopatus Strigoniensis, Episcopus Jaurinen

sis, Saxoniae, Juliae, Cliviae et Montium nec non

Angariae et Westphaliae Dux, Landgravius Thuri

ngiae, Marchio Misniae ac utriusque Lusatiae Princeps

Comes Hennenbergensis, Metropolitanae et Elect

oralis Ecclesiae Coloniensis Praepositus et Thes

aurarius, Comes Marchiae et Ravensbergae, Comi

tatusq; Jaurinensis supremus Comes, Dominus

Ravensteinii, Balliviae Thuringiae Locumtenens, sacrae

Caes. Majest. Con

siliarius intimus actualis

Qui Anno Dni MDCCXXV die 25 Mensis Aug. aetatis suae 60 obiit.

Requiescat in sancta pace.

Ex iisdem.

171.

*Ibid. in Eccl. Ss. Macchabæorum Epitaph. ex marmore, JOES GEORG
MOLITORIS, † 1727.*

D. O. M.

AO 1727 Die 20 Aug. obiit
Joannes Georg. Molitoris
Ss. Theol. Doctor. Proton.
Apost. Perillustris Ecclesiae
S. GEREONIS Canonicus
Serenissimorum Principum
Electorum Colon. JOSEPHI
CLEMENTIS et CLEMENTIS
AUGUSTI utriusq. Bavar. Ducum
Consiliarius Eccles. EORUMq3 per
Archidioecesis Col. Libror. Censor
Ordinarius ac Abbatialis
hujus Coenobii Commissarius
Universitatis Colong3 Rector,
Magnificus.
Cujus Anima
Requiescat in Pace.

MUNIFICENTIA.

Siccine Dulcis Amor cecidit mihi factus amaror?
Heu! Fleo munificum magnificumque virum.

G E N I U S.

Omnia plena Jovis, lachrymis quid Diva parentas?
Tumba licet corpus, spiritus astra tenet.

Ex iisdem.

172. 7

*Ibid. in templo Monast. ad S. Aprum in lapide sepulchrali Epitaph.
JOIS HERM. ab HARSHEIM. † 1728.*

EX haC VIa VItae abIt
aC In DoMIno obIt.

Perillustris clarissimus et
consultissimus vir ac Dñus
Joes Hermannus ab Hartzheim I. V. D.
Liberæ civitatis coloniensis

Syndicus senior.

Requiescat in pace.

EXspeCta VIator, MortVIqVe reCorDerIs.

Ex iisdem.

173.

Elog. G. B. HARTZHEIM.

D. O. M.

GODEFRIEDT. BALTASSAR. HARTZHEIM.
AGRIPPINENS.

KVNRATHI. IGNATI. ICTI. CL. ET. GVDVLAE. SOPHIAE.
HERRESTORFFIAE. F. VIXIT.

LVGETE POSTERI. CIVES. LITTERATEI. OMNEIS.
NATVS. ANNO. CI₇. CICLXXVI XVIII. KAL. OCTOB.
CATHOLICAE. SACRAMENTVM. SPONSORE. PATRVO HERRESTOFFIO. DIXIT.
MVSAS. QVAS. IN. GYMNASIO. TRICORONATO. VIDIT, PRIMVM. ADAMAVIT
PVER.

ET. REDAMATVS. FVIT.

NAM. MVSICAM. POLYHYMNIA. CALLIOPE. LINGVAS. LATINAM. GALLICAM.
HISPANICAM. ITALICAM.
POLYMATHIAM. CLIO. EVTERPE INGENIVM. ELEGANS. MEMORIAM, FIDAM.
FACILEM.

PECVNDAM. THALIA. NVMEROS. DONO. DEDERVNT.

LARARIVM POST. RINCKIOS. BROELMANOS. HELMANNOS SECVNDVS.
MIRACVLA PHYSEOS. SECRETORIS PETRE FACTORVM. FOSSILIVM. CONCHY-
LIORVM

ANTI-POSTDILVIANORVM. THEATRVM.

PRIMVS. PATRIAE SVAE CONDIDIT. APERVIT. DEDICAVIT.
BONAS. ARTEIS. ET. MERCVRIALEIS, VIROS VLTRA FORTVNAM ET OPES.
COLVIT.

HOC. PRIMVM. CLARISSIMI. VIRI. ENCOMIVM. NE PECCATVM HEREDES. DICITE.
NOSTIS IACTATAM TESSERAM
VIVITVR. INGENIO.

TALIA. MEDITANTEM. BLANDA. MORS. RAPVIT. CI₇CICCCXXXI. PRID ID. DE-
CEMB VIXIT

A. LV MENS. 11 D. XXVIII.

à Schedis B. DE HUPSCH.

(Schn. v. Hüpsch Epigramm. II. Th.)

12

In Metropolitana Sacello S. Engelberti Epitaphium MAX. FRANC.
 JOS. ab OTTEN, †

Siste gradum viator
 Qui sacellum piè ingressus
 Hoc doloris monumentum aspicias
 Lege, quod vides, et luge
 Hic quiescit
 Qui in virtutum ac scientiarum stadio
 magnos fecit gressus et progressus
 veri et recti constanter amans
 nempe
 Reverendissimus perillustris ac
 Generosus Dominus Maximilianus
 Franciscus Josephus
 ab
 Otten

I. V. Ltus Ecclesiae metropolitanae Colo-
 niensis
 et Cathedralis Constantiensis. nec non Regiae
 Collegiatae Kerpensis Presbyter Canonicus
 Capitularis et respectue Praepositus, Decanus
 et Sigillifer major adjunctus
 Quem
 Serenissimus Elector et Dux Banariae
 Maximilianus Emanuel dignatus est
 Habere à consiliis aulicis
 Eumque
 Destinavit comitem sereniss. Filiorum Prin-
 cipum
 ad Limina Apostolorum,
 ibi subsistens
 gloriae saecularis pertaesus
 Ad Christi Collegium adjecit animum
 Et Canonicus factus
 vitae suae Canonem virtutem statuit.
 Novit enim legem statutam omnibus
 mori.

è Schedis D. ALFTER.

175.

Ad S. Andream ante gradus chori in lapide sepulcrali Epitaphium
 ADAMI HAUSMAN, Canon. Metrop. † 1741.

D. O. M.

Hic resurrectionem exspectat
 Adamus Hausman ex Osterrath
 Sstae Theolog. Doctor. Metropolitanae
 Electoralis et hujus colleg. ecclesiae Canonicus
 Presbyter capitularis, Rmi et sermi
 Principis Electoris Colon. Sigillifer
 Major.

obiit 19. Marty Ao. 1741.

R. I. P.

Ex iisdem.

176.

Ibid. in Metropol. Epitaphium TILM. JOS. GODESBERG,
 Officialis. † 1754.

Haec requies mea
 Hic habitabo quoniam
 elegi eam.
 immundus vermis, et sacerdos
 indignus
 Tilmannus Josephus
 Godesberg
 orate pro eo
 ut quemadmodum in hac vita
 studuit non erubescere
 Evangelium,
 ita Filius hominis cum venerit
 in Majestate sua ipsum non
 erubescat

obiit anno 1754.

2da February.

ex iisdem.

12 *

Ibid. in Monasterio Clarissarum prope novum forum Epitaph. CL.
JOIS IGN. de RODRIQUE. † 1756.

D. O. M.

JOANNI IGNATIO DE RODRIQUE

Malmundariensi. serenissimi

Caroli Regii Principis Lothar. et Bar.

Ducis consiliario intimo actuali. hujus

Parthenonis Syndico Apostolico.

Jurium Licentiato. qui Ecclesiae et

Imperii Principes nobili servitio.

amicos officiis. pauperes beneficen

tia sibi devinxit. rem litterariam

multiplici scientiâ, editis libris, consiliis,

pecuniis ornavit. auxitque. morte

verè Christianâ An. MDCCLVI

actat. LX. VI Aprilis defuncto filio

unico carissimo. hic apud tumulum

quem fieri jussit. parentes super

stites. et Caspar Jacqmotte de

Rodrique haeredes posuere.

è Schedis B. DE HURSCH.

Ibid. in Metropol. in marmore sepulcrali ante sacellum S. Regum
Epitaph. CLEMENTIS AUGUSTI, Archiep. † 1761.

Sta Viator,

et

Augustas reverere exuvias

R. et ser. Principis ac Domini

D. CLEMENTIS AUGUSTI

Archiepiscopi Colon. s. R. I. per Ita

liam Archicancellarii et Prin

cipis Electoris, Legati nati s. se

dis Apostolicae, supremi adminis

tratoris Borussiae, magni magistri

ordinis Teutonici per Germaniam,
 Italiam, partesque transmarinas
 Episcopi et Principis Hildesien. Paderbor-
 nen, Monasterien et Osnabrugensis
 utriusque Bavariae Ducis etc. etc.

Qui

Anno MD. CC. LXI. Die VI. Febr. acta
 tis LX. annorum V. mensium, XX dierum regi
 minis verò XXXVII, mensium II. et dierum XX. IV
 pie placidéque obdormivit in Dno.

R. I. P.

è Schedis D. ALPHER.

179.

*Elogium P. JOS. HARTZHEMII, Soc. Jes. Collect. Concilior.
 German. + 1763. positum a cl. PINTI Ravennat, Secret. Nuntii Aplici.*

D. O. M.

JOSEPHO HARTZHEMIO

SOC. JESU. PRESBYTERO.

THEOLOGO. PHILOLOGO. ATQVE. ORATORI.

EXIMIO

LINGUARVM. ORIENTALIVM. EXOTICARVMQVE.

SCIENTISSIMO.

IN. PATRIO. OLIM GYMNASIO. SACRARVM, LITTERARVM.

INTERPRETI.

QVI.

QVOAD. VIXIT. PIETATEM. IN. DEVM. AMOREM. IN. PROXIMOS.

URBANITATEM. LEPORES. MIRE. EXERCVIT.

VIRO.

NUNTIIS. APOSTOLICIS. PRAESERTIM. VERO CAESARI ALBERICO, LVCINIO.

NYNC. SANCTAE. SEDIS. APOCRISARIO.

QVI. ILLVM. SAEPE. IN REBVS. ARDVIS. CONSILIARIVM ADHIBVIT.

APPRIME. CHARO.

OPTIMORVM. STVDIORVM. CVLTORES. COLONIAE. AGRIPPINFNSIS.

MERITO. PARENTANT.

VIXIT. ANN. LXIX. DIES. IV.

OBIIIT. APOPECT. XVI. CAL. FEBR. A. C. M. DCC. LXIII.

Quis furor est, atram bellis arcessere mortem?

Imminet, et tacito clam venit illa pede.

ex Tibullo.

CONC. HARTZHEIM Tom. 5 à P. SCHOLL. continuato.

Aliud Epicœdium in mortem ejus per Cl. CORN. VALERIUM de VONCK.

DIVIS MANIBVS.

Venerabilis Patris Josephi Hartzhemii ex soc. Jesu
Viri pietate atque eruditione celeberrimi.

Tunc adeo moreris? Tu me sic, care, relinquis
Gloria Pierii rara, Josephæ chori?
Cujus amicitiae quamquam mihi foedera demum
Tertia post isthanc prima ferebat hiems:
Sic tamen à summo mihi jam disjunctus amico,
Et videor magna sic mihi parte mori,
Tamquam ter Pyleos Tecum sociatus in annos,
Tempus amicitiae et nostra juvenia foret.
HARTZHEMI moreris? sine me, venerande, veheris.
Aetheris in summas, nubila transque, plagas?
Nullumne ergo Tui monumentum cernet amoris,
Aut reliquum quidquam VONCKIVS ille Tui?
VONCKIVS ille tui specimen praesigne favoris,
Cui noctes memini, Teque delisse dies,
Littera quem Batavis toties invisit in oris,
Littera Teutonico visit in orbe tua.
Sed frustra meminisse juvat! jam ridet ab alto
HARTZHEMIVS seclî ludrica vota sui.
Et tamen ex alto sic consolatur amantes,
Illorum ut semper se meminisse sciant.
Illorum numero me nunc, et care reponas,
In Superisque mei Tu meminisse velis!
Fallor et ann' isthic CAROLI tibi maxima quondam
Principis ut fuerat cura, beatus agens
SVLTZBACHIDVM stirpi mansura Palatia poscis,
Et sobolem CAROLO Numina poscis ovas?
Haec rata sint utinam Tibi vota, precesque bonorum!
Sic minus HARTZHEMII fata dolenda mihi.

Ex iisdem.

A P P E N D I X.

Aquisgrani, *Epitaph.* CAROLI MAGNI, *Roman. Imperat.*
in templo B. Mariae.

Sub hoc Conditorio situm est corpus
CAROLI MAGNI et ORTHODOXI IMPERA-
TORIS, qui regnum Francorum no-
tabiliter amplificavit et per annos
XLVI. feliciter rexit. Obiit anno
aetat. LXXII. V. Kal. Febr. Anno DCCC
XIV.

Aliud a CIACCONIO in vitis Pontificum positum.

MAGNI CAROLI
Regis christianiss. Romanorumq.
Imperatoris corpus, hoc
sepulchro conditum
jacet.

FR. SWERTII select. christian. orbis Delic. pag. 440. 441.

Elogium P. P. RUBENII (RUBENS) nat. Coloniae 1577.
mort. Antwerpiae 1640.

PETRO PAULO RUBENIO
Regis Hispaniarum ad Caro-
lum I. Reg. Angliae Legato,
PICTORI IMMORTALI,
Artis pictoriae in Europa
Instauratori celeberrimo,
Pictorum omnium admirationem
merito,
vitae morum gravitate,
Sapientia et vitae in-
tegritate praestan-
tissimo.

è Schedis CAROL. LUDOV. JOS. DE BRION, Belgae.

*Elogium ANNE MARIÆ a SCHURMANN, nobilis Domicellæ,
nat. Colonia, mort. in Vüwert Frisiæ 1678, Ætat. 71 an.
sculpt. sub ejusdem Icone Parisiis.*

Dès son Enfance instruite aux profondes sciences
De huit Langues elle eut les vastes connoissances
Et l'on vit tour à tour dans sa sçavante main
L'equerre, le pinceau, le ciseau, le burin,
De ses doctes talents la Hollande charmée
Fit dans tous les climats voler sa renommée.

3,55 h

